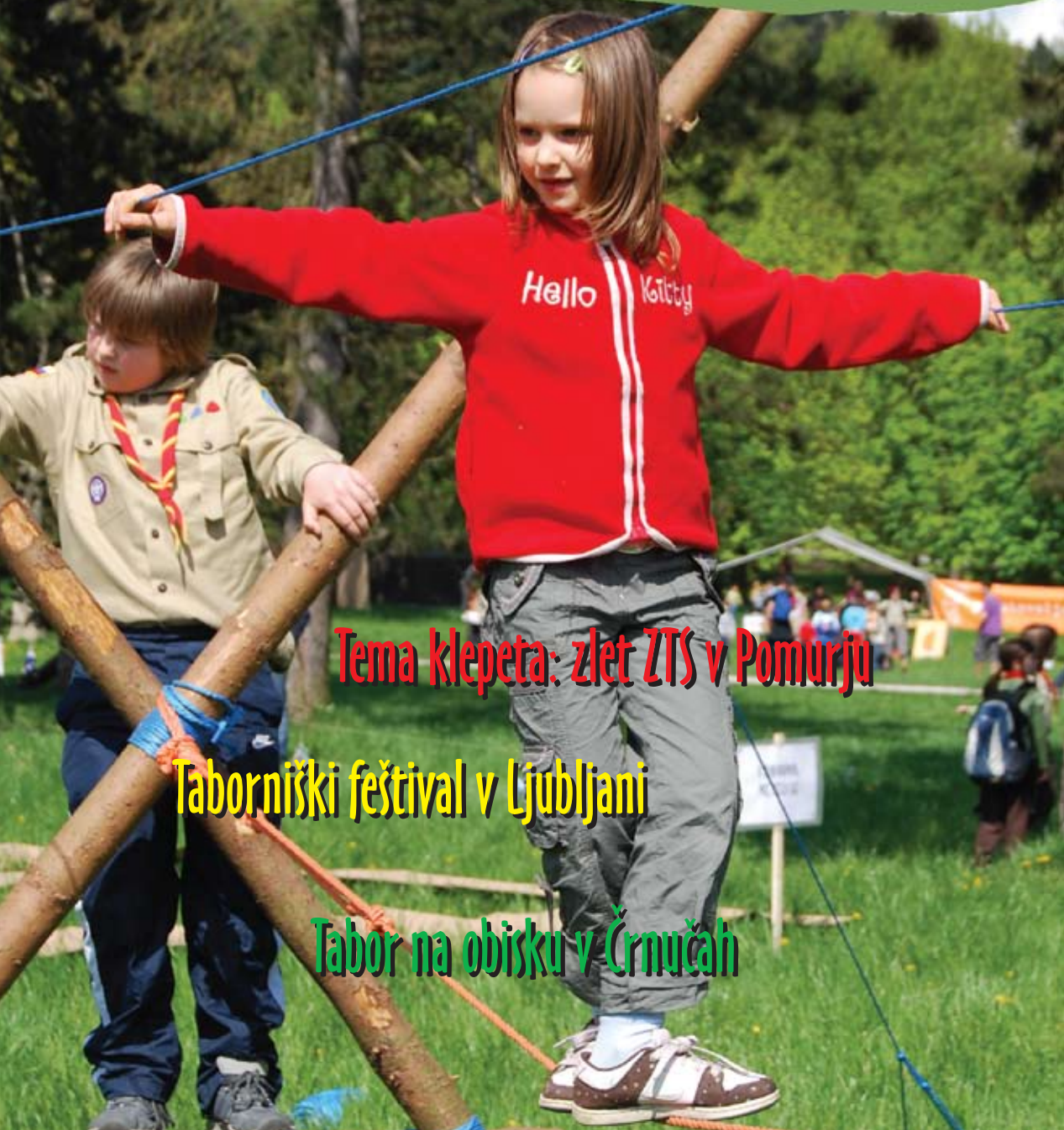

Tiskovina
Pobirna plačana pri vsaki tisk. Člajkava

tabor

številka 5-6, maj-junij 2009, letnik LIV
revija Zveze tabornikov Slovenije

Tema klepeta: zlet ZTS v Pomurju

Taborniški feštival v Ljubljani

Tabor na obisku v Črnučah

Novice

Foto: RT Igor

Gosti Nočnega programa

V nedeljo, 19. aprila, smo bili slovenski taborniki gosti na nočnem programu Radia Slovenija 1. Že v jutranjih urah je bil gost nedeljskega jutra Jure Ausec - Bajs, starešina RSŽ-ml. Na nočnem obisku pa sva bila Barbara Bačnik - Bača (načelnica za odnose z javnostjo ZTS) in Klemen Markelj - Markl (načelnik ZTO Kranj). Z voditeljico nočnega programa, Liano Buršič, sva se pogovarjala o taborništvu. Bilo je prijetno in zabavno.

**Taborniki »rasturali«
na Mrestu**

Tradicionalni skavtski odbojarski turnir je 9. maja potekal v Ljubljani. Nekaj podobnega torej kot naš Totem. Tudi letos smo taborniki imeli na turnirju svoje predstavnike - letos kar dve ekipi, ki pa sta praktično pobrali vse možne nagrade. Obe ekipi sta premagali vse ZSKSS ekipe in se pomerili v velikem finalu za končno zmago na turnirju. V epskem finalu, ki je trajal eno uro, je zmago z izidom 2:1 v nizih slavila ekipa ZTS 4. Po težkem boju je premagala ekipo Raufnkov iz RPG Šoštanj in tako dosegla že četrto zmago na tem turnirju (drugo zaporedno). Drugouvrščena ekipa Raufnkov pa je pobrala tudi lovoriko za naj sladico turnirja. Prvi dve mesti torej za tabornike. A pot do finala še zdaleč ni bila lahka, saj se kvaliteta turnirja vsako leto zvišuje. Sicer pa lepo vreme, dobra odbojka, super organizacija in dobra družba. Kaj bi si sploh lahko še želeli?

SiNi

Julijsko-avgustovska številka Tabora

Naslednja številka Tabora, julijsko-avgustovska, izide 19. junija. Prispevke za Tabor zbiramo na naslovu revija.tabor@gmail.com. Rok oddaje člankov je 27. maj.

Uredništvo

Foto: arhiv RSO

**Taborniška razstava v
Kranju**

Rod Stražnih ognjev Kranj je v soboto, 18. aprila, na glavni mestni ulici ob dnevu tabornikov postavil pestro razstavo fotografij taborniških portretov in dogajanja z različnih akcij. Mimoidoči meščani so si jo navdušeno ogledovali in se zaustavljali ob zanimivih fotografijah. Kranjski taborniki so za konstrukcijo postavitve izdelali šest signalnih stolpov, ki so kot nosilci povezovali vrvice, na katerih so visele slike. Prava popestritev betonskega pridiha mestnega jedra.

Bača

Sodnikov polna skleda

Dva vikenda zapored sta sicer na različnih koncih Slovenije potekala dva sodniška seminarja. Prvi seminar, ki je potekal 25. aprila v Šmartnem ob Paki, je organiziralo Zgornjesavinjsko-šaleško-koroško območje. Seminar so vodili sami izkušeni predavatelji in mentorji, ki so 19 tečajnikom iz petih rodov v enem dnevu skušali v glavo vnesti kar največ znanja. Podobno je bilo na drugem seminarju en vikend kasneje, 2. maja, v Sežani, kjer je ZTS v sodelovanju z Južnoprimorskim in notranjskim območjem organiziral prav tako vsebinsko pester sodniški seminar. Tudi tam so seminar vodili sami prekaljeni mački in znanje je teklo kar v potokih. Vseh 24 udeležencev iz sedmih rodov iz cele Slovenije je tako dobilo tisto, po kar so prišli.

Poudariti je treba, da sta bila oba seminarja odlično organizirana, da se je teoretično predavalo bolj malo, zato pa se je toliko več delalo praktično. Vsi bodoči sodniki so tako lahko obnovili svoje osnovno taborniško znanje, od predavateljev izvedeli za drobne trike, dobili koristne nasvete ter del njihovih bogatih izkušenj. Vse to pa bodo morali sedaj preizkusiti tudi na območnih mnogobojih, ki bodo njihova prva prava šola, kako postati dober sodnik.

Vsi mentorji in predavatelji vam želimo sreče in znanja.

Se vidimo na državnem mnogoboju!

SiNi

Foto: SiNi

Vsi na zlet v Pomurje!

Taborniški zlet v Pomurju se vse bolj približuje. Pravzaprav je že pred vrati, zaradi česar sta pričakovanje in nestrpnost vse večja, hkrati pa na drugi strani tudi pomisleki in zaskrbljenost. Organizatorji zatrjujejo, da priprave potekajo dobro in da ni razloga za zaskrbljenost. V tem trenutku je prijavljenih okrog 450 udeležencev in 60 članov osebja (več podrobnosti o pripravah na zlet in o trenutnem stanju organizacije zleta preberite v rubriki Intervju). Zagotovo niso številke edino, pri čemer se je treba ustaviti. Pa vendar. V mislih nimam višine zletnine, ampak število prijavljenih udeležencev. Žal ne poznam natančnejših podatkov, iz katerih krajev in rodov prihajajo taborniki, ki so se že prijavi na zlet. V Sloveniji imamo le nekaj rodov oziroma območij, ki si zaslužijo glede na svojo številčnost vso spoštovanje. Če je katera akcija, kjer moramo brezpogojno vzpodbujati udeležbo, je to vsekakor zlet. Če karikiram, upam, da ni kje potekalo motiviranje za zlet - ne glede na razlog - v slogu stripa na strani 34. Spomini na taborniške zlete so eni najlepših spominov na taborništvo in eni najlepših spominov na mladost nasploh. Ne prikrajšajte mladih tabornikov teh občutkov. Izkoristimo zadnje dva, tri mesece. Storite vse, kar je v vaši moči, in čisto vseeno je, ali ste vodnik, načelnik, medvedek ali čebelica, mama ali oče tabornika. Naj velja le eno geslo: Vsi na zlet v Pomurje!

Aleš Cipot, urednik

- 14 Od rodov
- 18 Klepet na temo zleta ZTS
- 20 Tabor na obisku v Črnučah
- 26 GOTIK
- 28 Feštil v Ljubljani
- 31 Ni nam vseeno
- 36 Koledar

Tradicionalni in dobro organizirani Feštil ljubljanskih tabornikov. Foto: N. Z.

MAČJE UHO

Mačje uho je prava pretkanka med orhidejami. S svojimi cvetovi namreč tako dobro ponazarja samice nekaterih čmrljev ali čebel, da se samci med iskanjem družice preprosto ne morejo upreti vabljevemu prizoru in se pridejo parit na cvet. S tem pa seveda ne bo nič več mladih čmrljčkov ali

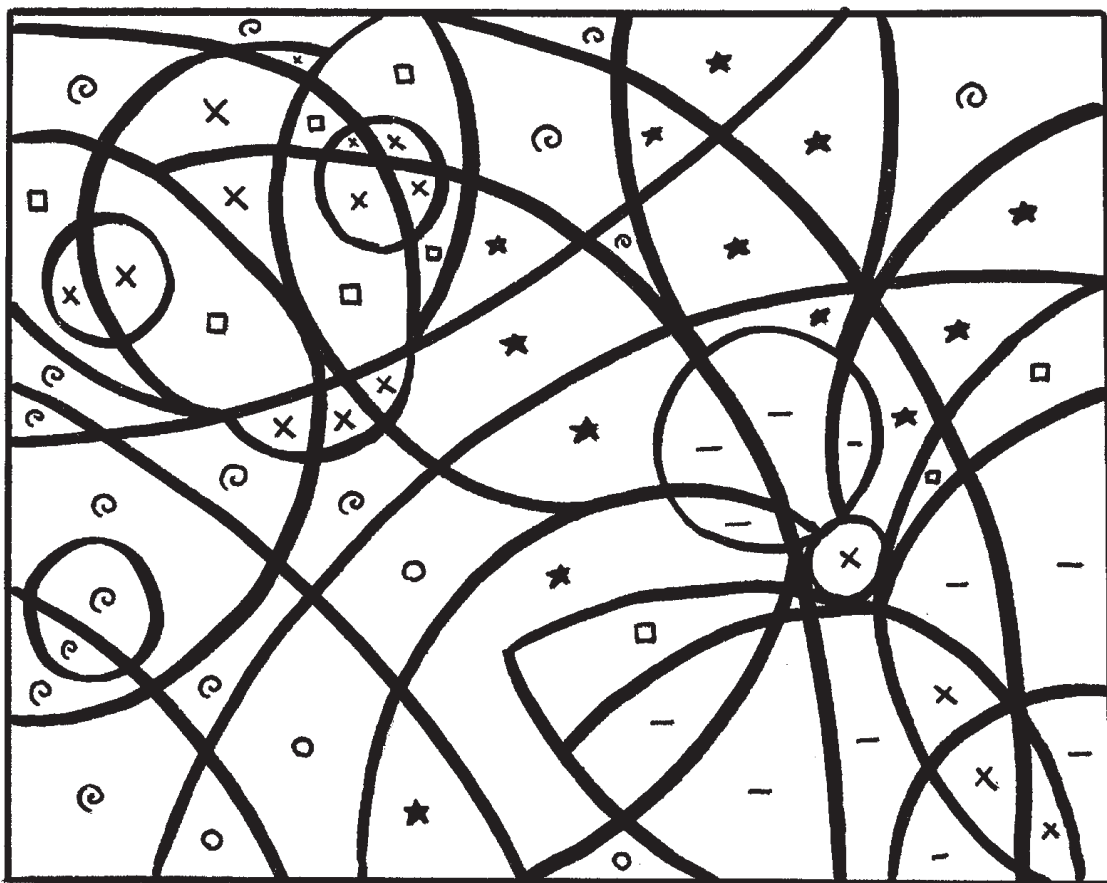
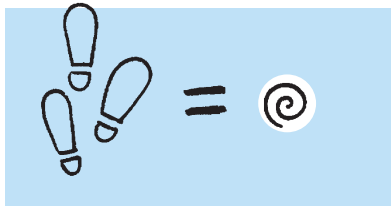
Aleša Mrak

dr. Nejc Jogan

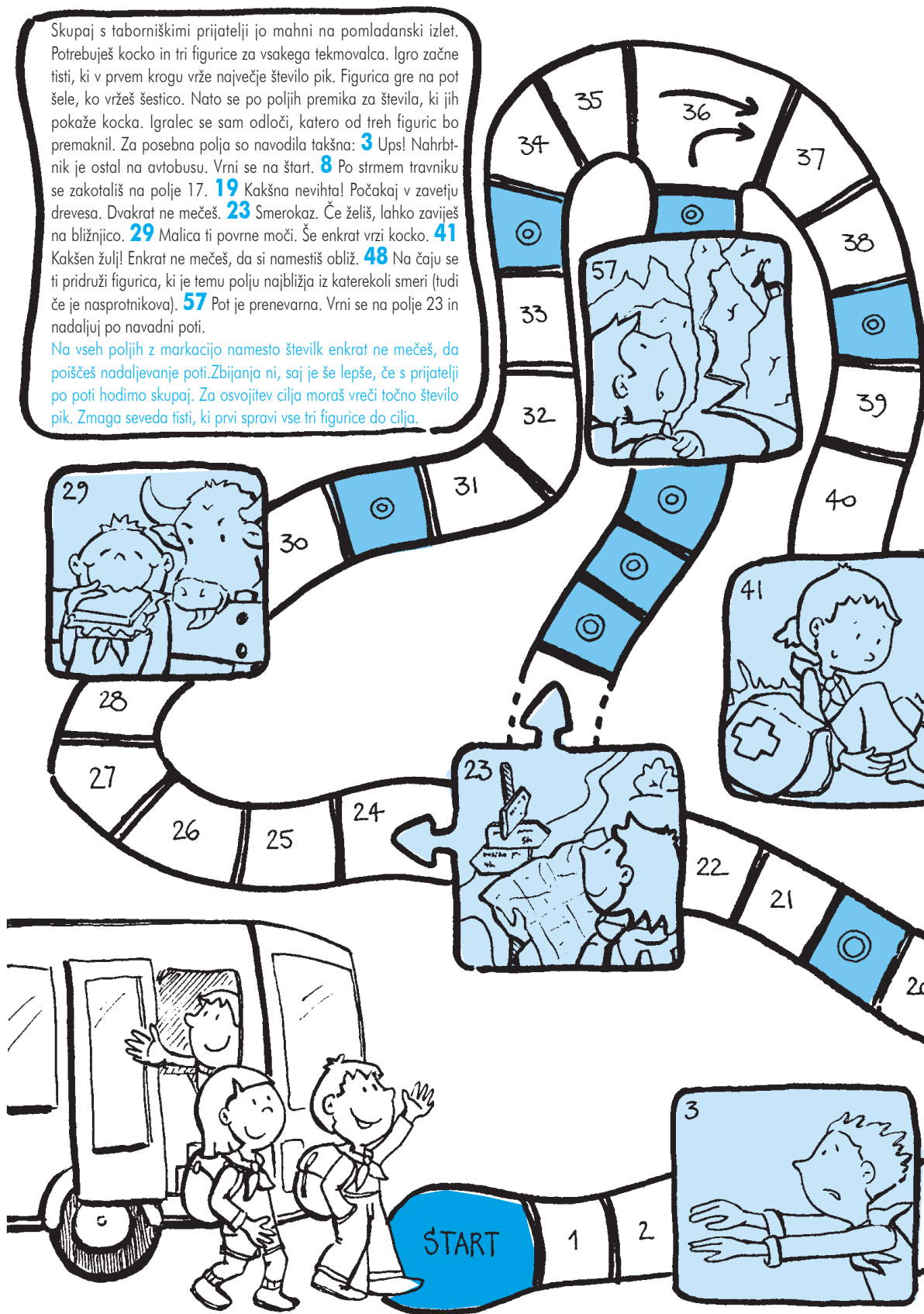
čebelic, ampak ima potomstvo naslednji cvet mačjega ušesa, na katerega ubogi opeharjeni samček nehote odnese cvetni prah in poskusi srečo še tam. Tak odnos med rastlino in živaljo imenujemo sožitje. Takó posebne oblike sožitja, kakor ga srečamo pri mačjem ušesu, pa so se zagotovo razvijale milijone let. Danes so mačja ušesa v naših krajih redka, le še tu in tam jih najdemo na negnojenih suhih travnikih.

Da boš lahko po-
barval spodnjo po-
barvanko, boš moral
najprej rešiti uganke
- njihove rešitve so
starostne veje v ZTS.
Označena polja nato
pobarvaj s tako bar-
vo, kot jo nosi tista
starostna veja. Polja
označena z »X« pobar-
vaj črno.

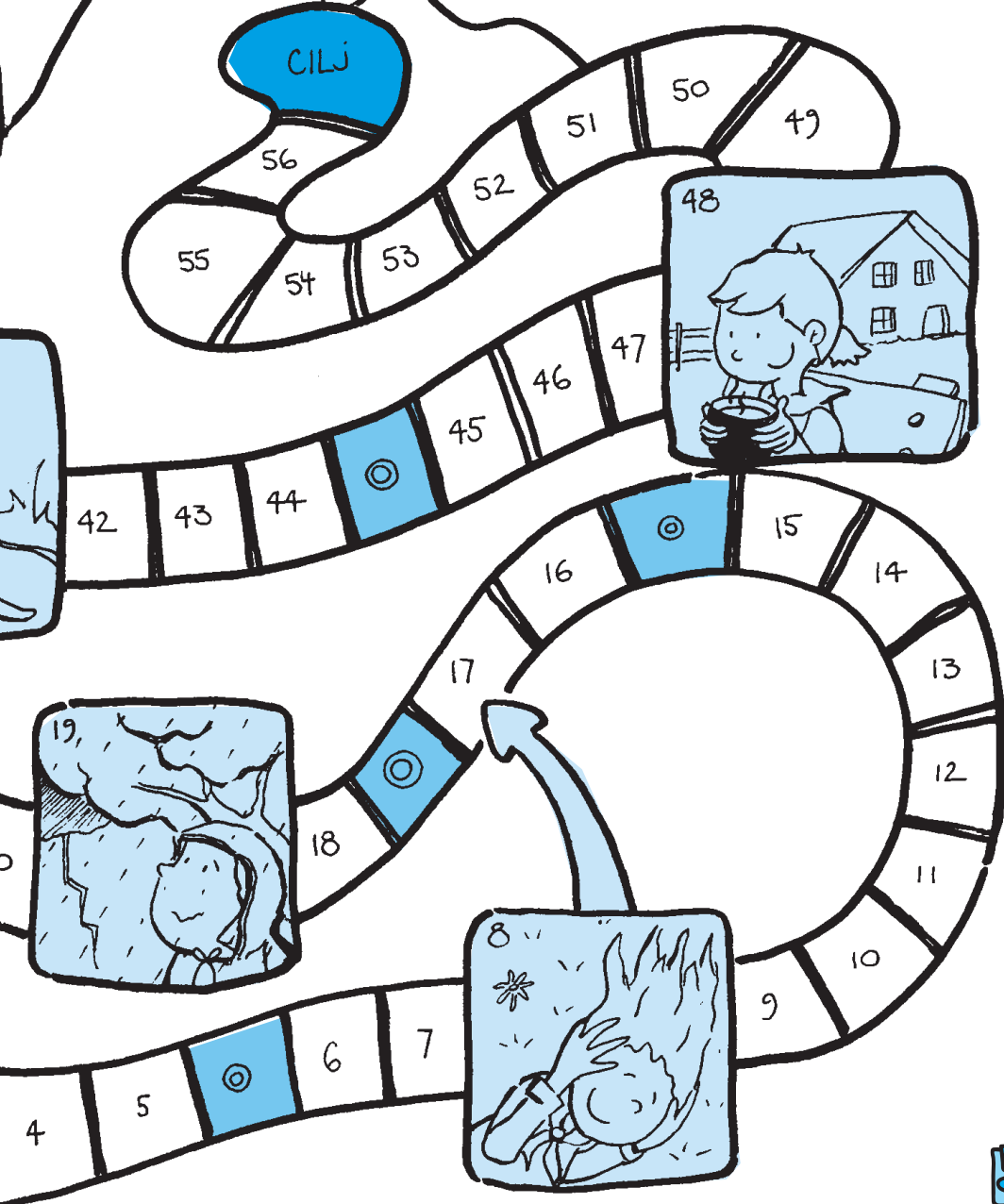
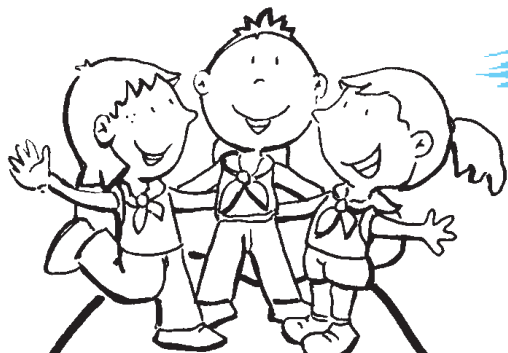

Skupaj s taborniškimi prijatelji jo mahni na pomladanski izlet. Potrebuješ kocko in tri figurice za vsakega tekmovalca. Igro začne tisti, ki v prvem krogu vrže največje število pik. Figurica gre na pot šele, ko vržeš šestico. Nato se po poljih premika za števila, ki jih pokaže kocka. Igralec se sam odloči, katero od treh figuric bo premaknil. Za posebna polja so navodila takšna: **3** Ups! Nahrtnik je ostal na avtobusu. Vrni se na štart. **8** Po strmem travniku se zakotališ na polje 17. **19** Kakšna nevihta! Počakaj v zavetju drevesa. Dvakrat ne mečeš. **23** Smerokaz. Če želiš, lahko zaviješ na bližnjico. **29** Malica ti povrne moči. Še enkrat vrzi kocko. **41** Kakšen žulj! Enkrat ne mečeš, da si namestiš obliž. **48** Na čajju se ti pridruži figurica, ki je temu polju najbližja iz katerekoli smeri (tudi če je nasprotnikova). **57** Pot je prenevarna. Vrni se na polje 23 in nadaljuj po navadni poti.

Na vseh poljih z markacijo namesto števil enkrat ne mečeš, da poiščeš nadaljevanje poti. Zbijanja ni, saj je še lepše, če s prijatelji po poti hodimo skupaj. Za osvojitve cilja moraš vreči točno število pik. Zmaga seveda tisti, ki prvi spravi vse tri figurice do cilja.

POMLADANSKI IZLET

ORIENTACIJA PO SONCU IN PO LUNI

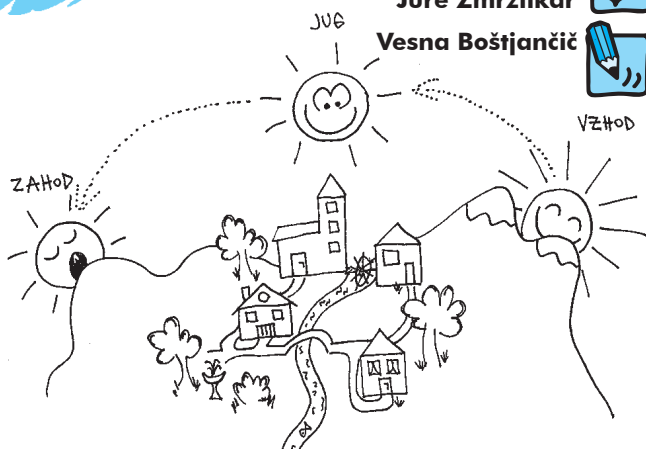
Jure Zmrzlikar

Vesna Boštjančič

Morda si se že dostikrat načudil ali načudila očku, ki se odlično znajde v povsem neznanem mestu. Le nekaj klikov in že vaju glas prijazne gospe vodi do cilja. Toda, kaj misliš, kako so se znašli včasih, ko ni bilo mobiltelefonov, satelitov - morda celo mest ne? Kako so mornarji na večmesečni plovbi vedeli, katera smer je prava? Ko celo kompasov še ni bilo. Seveda! Uporabili so tisto, kar jih je spremljalo povsod: Sonce in Luno. Toda kako?

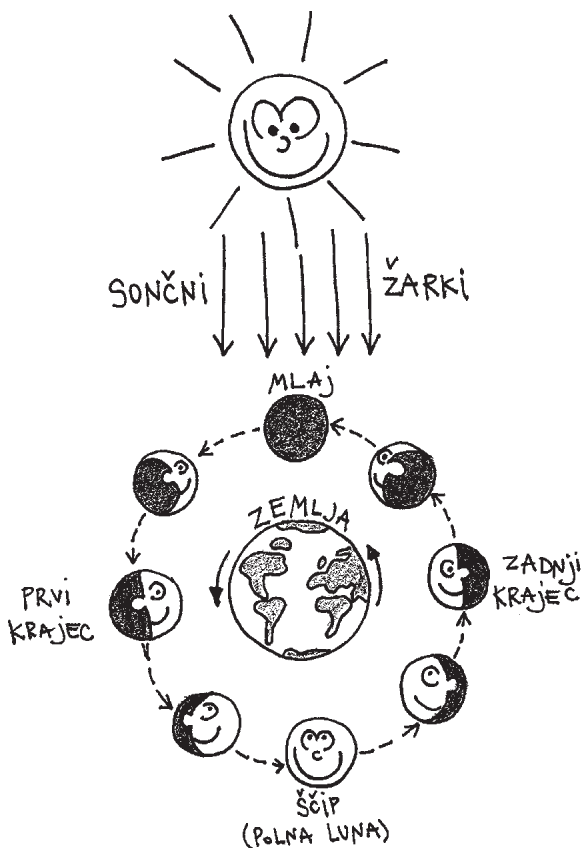

SONCE

Najbrž že veš, da Sonce vzhaja na vzhodu, zahaja pa na zahodu, kajne? Sonce mora v enem dnevu prepotovati dolgo pot od vzhoda do zahoda. In najbrž ni težko ugotoviti, da je na jugu takrat, ko je ravno najvišje na nebu - torej ob 12. uri, na polovici dneva! Vedno je tako, toda ker v Sloveniji med aprilom in oktobrom prestavimo čas za eno uro nazaj, je Sonce pri nas takrat najvišje ob 13. uri. Seveda pa moraš vedeti, da se v resnici vrti Zemlja, ne Sonce. Dan ni nič drugega kot obdobje, ko je naša stran Zemlje obrnjena proti Soncu.

LUNA

Da so težave še hujše, se okoli Zemlje vrti tudi Luna. A Luna, za razliko od Sonca, sama ne oddaja svetlobe. Luno vidimo le zato, ker nanjo sveti Sonce. Še več, vidimo le tisti del Lune, ki je osvetljen. Za primer vzemimo prvi krajec - ta ima obliko črke »D«, Luna se tedaj »debeli«. Takrat na Luno sveti Sonce le z desne strani, torej mora biti takrat Sonce desno od Lune in jo »prehiteva« za 6 ur. Če si zelo prebrisan, lahko ugotoviš, da je ob prvem kraju Luna na jugu ob 18. uri. Podobno kot smo razmišljali sedaj, razmisli še sam in razumel boš naslednjo tabelo:

	Prvi krajec	Polna luna	Zadnji krajec
Vzhod	12:00	18:00	24:00
Jug	18:00	24:00	6:00
Zahod	24:00	6:00	12:00

Pa obilo zabave z opazovanjem neba ti želim!

GG delavnica

Mapa za herbarij

Spomladi je ravno pravi čas za izdelavo mape za herbarij. V njo si lahko zlagamo papirje, na katerih so prilepljene stisnjene in delno posušene rastline, ki smo jih našli v gozdu ali na travniku. Kako stisnemo najdene rastline? Vzamemo dva časopisna papirja, med njiju damo najdeno rastlino, nanju pa kup težkih knjig, da rastlino stisnemo. Rastlino tako pustimo stati tri do pet dni - vmes seveda preverimo, kako ji kaže. Kajti nekatere rastline, npr. rožice, rade spustijo odvečno vodo in če ne zamenjamo časopisnega papirja z novim ter suhim, nam bo rastlina zgnila.

Kako izdelamo mapo?

Potrebujemo: dva A4 kartona (najboljša je trša lepenka), kos bombaža, vrvico, lepilo, škarje. Oba kosa kartona položi na mizo. Med njima naj bo približno tri centimetre razmaka. Iz blaga izreži dva trakova, ki imata dolžino kartona in širino približno pet centimetrov. Notranja robova namaži z lepilom in prilepi trakova na sprednjo ter zadnjo stran. Tako boš povezal oba kartona med seboj in dobil boš hrbet mape.

Iz blaga izreži štiri poljubne trikotnike in jih prilepi na zunanje vogale razprostrte mape tako, da gledajo robovi blaga vsaj centimeter čez rob. Obrni mapo tako, da imaš pred sabo notranjo stran mape. Premaži robove vogalov z lepilom in nanje

zalepi blago. Da bo notranjost mape lepša, lahko iz tanjšega papirja izrežeš dva pravokotnika za notranjo stran, ki naj bosta tako velika kot stranica mape. Premaži obe platnici z lepilom in nanju prilepi izrezana lista papirja.

Za zunanjo stran mape (tisto, na katero si zalepil trikotnike blaga) si pripravi papir tako, da upoštevaš trikotnike in jih ne prekriješ s papirjem, ampak jih odrežeš. Pripravi si še dva trakova, ki naj bosta tako dolga, da ju boš lahko zavezoval v pentljo, in ju postavi z enim koncem na vsako stran mape. Nato namaži list papirja z lepilom in ga prilepi na platnico. Trak, s katerim boš zavezoval, bo tako ostal med papirjem in kartonom.

V mapo si boš sedaj lahko shranjeval papirje za svoj herbarij.

Jaka Bevk - Šeki

Petra Skalič

Mnenje

Kaj je to sladkorna bolezen?

V tokratnih mnenjih se bom posvetila zdravju in na kratko predstavila bolezen, za katero lahko zboli vsak, tako otrok kot odrasel človek, in to je sladkorna bolezen. Toliko bolj pa smo tej bolezni podvrženi mladi, saj zaradi današnjega prehitrega načina življenja prepogosto posegamo po hrani, ki vsebuje veliko sladkorja. Poleg sladkarij, ki so največje vsebovalke sladkorja, je tu še ostala hrana, ki tudi vsebuje veliko sladkorja (brezalkoholne pijače, slaščice, marmelade, pudingi, biskviti, peciva, sladoledi, sladki sokovi). Vsemu temu pa se prepogostokrat ne moremo upreti že zaradi vonja, barve in sladkega, polnega okusa, ki preprečuje, da bi raje posegli po

zdravi prehrani, kot sta zelenjava in sadje. To velikokrat vodi v ekstreme, katrega posledica je lahko sladkorna bolezen, pri kateri poznamo dva tipa: tip 1 in tip 2. Otroci ponavadi zbolijo za tipom 1, prvi znaki so velika žeja, potreba po dozi sladkega in podobno. Ljudje, ki zbolijo za tipom 2, si sladkor v krvi uravnavajo z vsakodnevnimi injekcijami v telo. Živijo normalno življenje.

Da ne bi tudi ti bozel, si naslednjič, preden posežeš po kakšni sladki čokoladi, raje privoščiči sočno breskev. Pa še to, ko enkrat zbolíš za sladkorno boleznijo, te ta spremlja do konca življenja.

Jabolko ali bonbon?

Ostanite v cvetju do naslednjič.

Faca vod

Vod Planeti

Člani voda Melanija, Doroteja, Maks, Anže, Teja, Danaja, Vid in Kaja prihajajo iz Rodu dobre volje. Njihovi vodniki Kaji je zelo všeč, da se na vodovih sestankih pogovarjajo o aktualnih temah - o drogah, verstvih, pravicah žensk in da se igrajo veliko igric. Najraje se igrajo igrice zemljo krast, skrivalnice, morilca, radi pa se ukvarjajo tudi s topografijo. Imeli so tudi več pomočnikov vodnika, iz katerih pa so naredili super vodnike, ki imajo zdaj svoje vode.

Vi ste ... lepi in sladke.

Skupaj ste se našli ... leta 2003.

Najboljši večdnevni izlet je ... pohodni tabor, ker je bil naš prvi, naša prva večdnevna pohodniška izkušnja.

Najboljši tabor ... je bil leta 2007, v Kostelu, ker je bilo lepo vreme, velik taborniški prostor, program, krst in proga preživetja pa so bili odlični.

Pri tabornikih ste ... ker se veliko novega naučimo, ker imamo fajn vodnico, ker je tukaj dobra družba in prijatelji.

Vaša vodnica je ... grča, zabavna, zakon, ful kul, ker je iskrena, ker se zavzema za enakopravnost žensk in ljudi.

Najbolj ste ponosni ...

da smo se naučili topografijo, Morsejevo abecedo, minsko polje, semafor, spoštovanje enakopravnosti, da znamo postaviti šotor, da se z n a m o orientirati.

Za vaš vod je značilno ... da se ves čas smejimo in da se kdaj pa kdaj skregamo.

Vaša najljubša taborniška jed, ki si jo znate sami pripraviti, je ... twist, palačinke, pečene hrenovke, mafine, pico, pečena jajca in pečene banane s čokolado.

Ime vašega voda predstavlja ... Včasih je bilo v vodu 9 članov in tako je bil vsak član svoj planet, vodnica pa je bila Sonce.

Izmed GG tekmovalj najraje obiščete ... GOTIK, Žaboboj, fotoorientacijo in Močne ukane.

Obožujemo ... Morsejevo abecedo.

Največja lumparija, ki ste jo ušpičili pri tabornikih, je... da smo posekali drevo, pulili lase in pobegnili pred krstom v koprive.

Za tabornike smo izvedeli ... na propagandnih akcijah.

Vaš največji vzornik je ... naša vodnica Kaja.

Sestri odgovarjata sotrpinom **SOS**

Lep majski pozdrav! Pa smo ga le dočakali. Vseeno ne čakajte na ljubezen, usodo vzemite kar v svoje roke in bodite pogumni - samo enkrat se živi!!! Poglejmo, kaj sva prejeli tokrat:

V: Draga Kuhla in Kahla!

Star sem 17 let in noro zaljubljen! Razmišljam samo še o njej in priznam, da to počasi postaja že prenaporno! Ona tega ne ve in moram ji povedat, samo čakam na pravo priložnost. Živiva kar daleč drug od drugega in se poredko vidiva. Naveličan sem čakanja in hočem ji povedati kolko jo imam rad. Tega seveda ne morem storiti prek telefona ali po internetu, nujno jo moram videti, samo strah me je, kako se bo odzvala na to novico. Večkrat imam občutek, da mi pozornost in vse tiste lepe poglede vrača in da uživa v moji družbi. Nisem pa prepričan, ali je tudi ona zaljubljena vame in ali si želi, da bi bilo med nama kaj več kot le prijateljstvo.

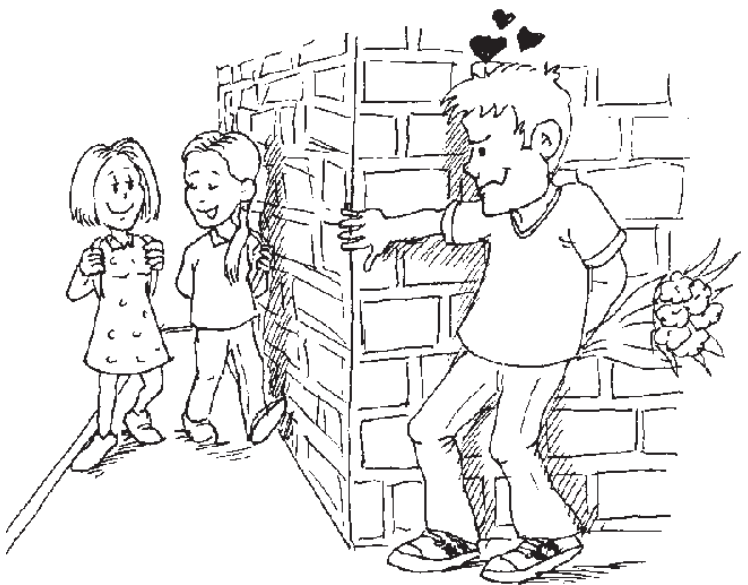
Prosim svetujta mi, kaj naj naredim, ko se srečava in kako naj se nekako zamotim, da ne bom več neprestano mislil le nanjo! Včasih se sprašujem, če je to sploh ljubezen ali je bolezen?

Ta zmeden

O: Živijo, zmedenček!

Oh, ja, ne veš, kako veseli sva tovrstnih pisem, polnih ljubezni, hrepenjenja in načrtov. In te hkrati čisto razumeva. Teško je tvegati in se izpostaviti s tem, ko ljubljene osebi priznamo, kaj in kako čutimo, ko se popolnoma odkrijemo. Ampak to so trenutki vredni pomnjenja, vredni tveganja. Zato kar stopi naprej. Predlagava, da še malo preveriš signale, dobiš še kakšno potrditev vzajemne situacije, potem pa kar karte na mizo. Bolj boš odkrit, bolj bo zažgalo. Samo ne je na hitro presenetiti, tudi ti ji lahko počasi namiguješ, da ti je všeč. Bolje počasi napredovati, kot da ti bo potem žal. Medtem pa se lahko zamotiš s planiranjem tega dogodka, s poslušanjem glasbe, športom, pisanjem. Nekako nimava recepta, kako si jo izbiti iz glave. Si pač zaljubljen in ni ga lepšega občutka. Dokler je vse v mejah normale. Pa tudi za bolezen ne gre, čas bo pokazal svoje in vse se bo odvijalo samo od sebe. Blagor enim!

Prejmite vroče poljubčke in pozdravčke od Kuhle&Kahle!

Jaka Bevk - Šeki

Vsi nasvetov željni pišite na: Revija Tabor - SOS rubrika, Parmova 33, 1000 Ljubljana, ali na kuhla.kahla@gmail.com.

Sive celice

Sudoku

			2		7			6	
	3			6			1		
6		1							
							3		
					4				2
		4							
				2					3
					6				

Premetanka

»Evropska unija«

Vstavi besede: Nemčija, Avstrija, Italija, Slovenija, Madžarska, Francija, Portugalska, Belgija

N	E	M	Č	I	J	A	R	S	T	C	A
S	R	B	I	J	A	M	I	N	S	G	V
B	I	T	A	L	I	J	A	T	L	S	S
E	K	R	S	K	O	O	U	K	O	M	T
L	F	R	A	N	C	I	J	A	V	L	R
G	T	I	P	O	L	I	S	D	E	G	I
I	K	O	C	K	A	B	R	B	N	P	J
J	H	B	F	D	S	H	J	K	I	I	A
A	U	T	A	E	C	F	G	D	J	S	Z
D	H	O	O	K	T	C	V	Z	A	O	H
P	O	R	T	U	G	A	L	S	K	A	G
K	M	A	D	Ž	A	R	S	K	A	U	E

Luka Rems

Mini kviz

»Gremo po svet«

- Glavno mesto Luksemburga je ...
  - Luksemburg.
  - Berlin.
  - Bruselj.
  - Haag.
- Glavno mesto Azerbajdžana je ...
  - Tripoli.
  - Moskva.
  - Tbilisi.
  - Baku.
- Katero je največje mesto Mjanmara?
  - Peking.
  - Yangon.
  - Tokio.
  - Karači.
- Caracas je glavno mesto ...
  - Venezuele.
  - Paragvaja.
  - Kolumbije.
  - Brazilije.
- Darfur je v ...
  - Čadu.
  - Sudanu.
  - Egiptu.
  - Kongu.

 poklikaj se!

Rešitve: 1 - a, 2 - d, 3 - b, 4 - a, 5 - b.

Morski konjiček

(*Hippocampus sp.*)

Dolgo časa so morskega konjička imeli za mitološko žival. Tako so v srednjem veku veljali za zdravilne, ki naj bi zdravili božjast oziroma epilepsijo, plešavost itd. Vraževerje ljudi je morske konjičke skoraj pokopalo, saj so jih množično lovili. Danes vemo, da je to pravzaprav riba, kostnica. Sedaj jih nihče ne lovi iz vraževerja, vendar jih ribiči, ki mečejo velike mreže na dno morja (talni ribolov) in lovci na rake spotoma ujamejo in jih tako na tisoče pobijejo.

Življenjski prostor

Morski konjiček živi na morskem dnu na obalah od Indonezije do Avstralije, atlantske obale Evrope, Afrike in Severne Amerike, nekatere vrste pa tudi na morskem dnu pacifiške obale Amerike. Nekatere vrste živijo na blatnih in peskovitih tleh, druge pa med koralami ali v koreninah mangrov. Vendar pa vse vrste živijo v bližini morskih tokov, saj tako dobijo zadostno količino hrane - planktona.

Hrana in način prehranjevanja

Morski konjički se neprestano hranijo. Prehranjujejo se s planktonom ali pa z drugimi zelo majhnimi živalmi, kot so majhne rakovice in ribe. Očesi lahko premikajo neodvisno eno od drugega, kar jim omogoča boljšo učinkovitost pri lovljenju, saj plen ne pričakuje napada, ker se konjiček ne premika. Ko morski konjički presodijo, da jim

je plen dovolj blizu, ga sunkovito zgrabijo oziroma ga z razdalje do treh centimetrov posesajo.

Razmnoževanje

Pri morskih konjičkih je samec tisti, ki skrbi za mladičke, on je tisti, ki je odgovoren za širjenje rodu. Po večdnevem snubljenju, ko samičke menjajo svojo barvo in z nagibanjem glave proizvajajo tleskajoče šume ter se tako razkazujejo, stisne samička jajčeca v zarodno vrečko samčka na trebušni strani. Po oploditvi se nato jajčeca razvijajo od 14 do

28 dni, kar je odvisno od temperature vode. Kar je drugače kot pri večini ostalih živali, je to, da hranilno tekočino za zarodke ustvarja samček. Po koncu obdobja zorenja spusti samček mladiče, da prosto splavajo v morje.

Ali veš, da ...

... morski konjiček s pomočjo hrbtnih plavuti lebdi v vodi, saj z njo zamahne približno 35-krat v sekundi?

... se z repom oprime in ovije stebelc rastlin zato, da ga morski tok ne odnese?

... lahko spremeni barvo, prevzame barvo okoliških rastlin, da se lažje skrrije pred plenilci?

... ima razen žepnih rakov zelo malo naravnih sovražnikov, saj ima preveč koščic in je težko prebavljiv?

Osnovni podatki

- Dolžina telesa: 2,5 cm (pritlikavi morski konjiček iz Mehiškega zaliva), 25 cm (veliki malajski morski konjiček)
- Paritveno obdobje: v tropih preko celega leta, v hladnejših vodah spomladi in poleti, sovпада pa tudi s polno luno
- Čas dozorevanja mladičev: 14 do 28 dni
- Hrana: plankton, majhne rakovice in ribice
- Obnašanje: družaben

Tadeja Rome

Od rodov

Zahvala

Bilo je sončno petkovo popoldne. Čas za prijetno druženje, čas za korak k boljšemu, drugačnemu načinu življenja - čas za trenutek, ko se bodo zaslišale besede: "Postal sem tabornik in lepo mi je." Trenutka, ko so male ročice naših otrok obrnile

prstke, prekrile mezinček s palcem ter odločno in slovesno zaprisegle taborniškimi vrlinam, zagotovo ne bom nikoli pozabila. Kapljice srečnih trenutkov prve rutice, taborniškega kroja, sprejema med nove prijatelje ... pa so se kar nanizale, kot biseri v reki življenja naših otrok, ki je šele začela svojo pot. Vesela sem, da se je tudi moj otrok znašel na tej poti med čudovitimi ljudmi, ki ustvarjajo družino prijateljev, živijo z naravo, drug z drugim in drug za drugega. Zato prav danes (čeprav šele zvečer), ob svetovnem dnevu Zemlje in prazniku tabornikov, vsem vodnikom, vodnicam in vsem tistim, ki karkoli sodelujete pri gradnji te velike družine ter jim podarjate svoj čas, izrekam zahvalo.

Hvala,

ponosna mama
"novopečene Pridne čebelice"

Vodov izlet v Postojno

Polhki iz Rodu močvirski tulipani smo se v soboto, 21. marca, odpravili na izlet v Postojno, ki smo se ga zelo veselili že nekaj časa. Na vlaku je bilo zelo zabavno in "počepasto". Ko smo stopili iz vlaka, nas je zelo presenetilo vreme, saj je začelo snežiti. Dobili smo slike fotoorientacije, ki nas je vodila od železniške postaje do prve točke našega izleta - sladoleda. Po nekaj minutnem sladkanju smo se odpravili naprej. S pomočjo slikic smo prišli do Postojnske jame, v katero smo se peljali z vlakcem. Vse naokrog smo videli zanimive kapnike, na koncu jame pa tudi dva razstavljeni dinozavra. Na koncu smo si ogledali še vivarij s človeškimi ribicami. Po napornem dnevu smo se napotili na postajo in se z vlakom odpeljali proti Ljubljani. Tako na vlaku kot tudi na potepu po Postojni je bilo zelo "kulsko". Komaj čakamo naslednji vodov izlet.

Filip, Jure, Neja, Ingrid, Petja, Rok in vodnica Eva

Foto: Larisa Petrič

Osmič zopet uspešno očistili Postojno

V soboto, 18. aprila, smo taborniki iz Rodu kraških viharikov pod pokroviteljstvom občine Postojna že osmič zapored organizirali čistilno akcijo Očistimo Postojno 2009, ki je preseгла naša pričakovanja. Ob pomoči mnogih postojnskih društev smo letos nabrali kar sedem ton (36 kubičnih metrov) odpadkov, kar je za tri tone več kot lani.

Letos smo se kljub negotovim vremenskim napovedim zbrali ob 9. uri pred poslovno-trgovskim centrom Primorka. Udeleženci so prejeli majice, vreče za smeti in rokavice ter se tako opremljeni podali na nasmetena območja, kjer so čistili do poldneva ali še kasneje. Letos je na progi potekal lov na oranžne platenke, ki je udeležencem prinesel manjše nagrade. Ob prihodu na parkirišče je sodelujoče čakal pasulj, ki so nam ga pripravili v postojnski vojašnici, pice in palačinke, pripravljene pa so bile tudi razne aktivnosti.

K letošnji čistilni akciji so poleg organizatorja Rodu kraških viharikov pristopila tudi mnoga druga postojnska društva, klubi in zavodi. Postojno so pomagali očistiti tudi nekateri posamezni udeleženci. Skupno je letos sodelovalo 450 ljudi, od tega jih je bilo na dan akcije prisotnih 350, teden prej ali potem pa je bilo aktivnih 100 ljudi.

Letošnja akcija je uspela, vendar bo treba na tem področju spremeniti še veliko, predvsem pa se mora sprememba zgoditi v naših glavah. V prihodnje si želimo čim več udeležencev na čistilnih akcijah, tako da bo lahko Postojna morda svobodneje zadihala za več kot le eno leto.

Larisa Petrič, propagandistka RKV Postojna

Foto: Larisa Petrič

Srečanje tabornikov Severne Primorske

Tudi taborniki Severnoprimske območne organizacije (SPOOT) smo v soboto, 18. aprila, praznovali naš veliki dan, dan tabornikov in dan Zemlje. Pred Hišo mladih v Ajdovščini se je zbrala pisana družina več kot 170 tabornikov vseh starosti iz sedmih rodov SPOOT-a. Dan smo pričeli z dvigom zastave in taborniško himno, kot se za prave tabornike tudi spodobi. Program, ki je potekal, je bil taborniško in ekološko obarvan. Dopoldan so najmlajši MČ-ji postavljali šotor, se učili prve pomoči in se pomerili v igri Med dvema ognjema, medtem ko so starejši GG-ji igrali veliko taborniško igro. Po kosilu so se starejši taborniki podali na orientacijski pohod po okoliških ajdovskih gričih, najmlajši pa so se morali izkazati v štafetnih igrah ter na eko delavnicah, kjer so izdelali filter za vodo, reciklirali papir in ostale odpadke ter izdelovali skulpture iz odpadne plastike in kartona.

Po končanem popoldanskem programu smo se vsi skupaj preselili v ajdovski grad, kjer se je odvijala zaključna prireditev slavnostnega dne. Taborniki smo se zbrali okrog taborniškega ognja, ki so ga postavili naši spretni pionirci. Pridružili so se nam tudi starši in drugi občani Ajdovščine ter župan. Po pozdravnem govoru starešine SPOOT-a in župana smo dan zaključili s spustom zastave in prižigom ognja. Plamene taborniškega ognja je spremljal zvok kitar in taborniška pesem ter igra, ki sta nas pospremili domov in nas bosta pripeljali na skupno srečanje tudi drugo leto.

Helena Harej

Kaj ti pa tvoj vozal govori?

Vsakdanji sprehod v naravi nas spomni, da je pomlad že pošteno načela našo deželico. Na to, kako pošteno hitro drvimo proti poletju, me vsako leto spomni 22. april - dan tabornikov, dan Zemlje. To je tudi čas, ko nas tabornike narava zvabi ven, v svoj zelenocvetični objem. Po tihem vsi vemo, da nas do neskončnih dogodbivščin pod platneno streho ločita še dva ali trije meseci. Smo kot gobe po dežju, »Mlakarjeve gliste«, kjer je eden, jih je najmanj še pet. Ne mor'š sfalit'!

Veliko rodov ravno te dni sprejema v svoje vrste nove tabornike, ponosne male korenjake, ki kar ne morejo dočakati svoje rutice. In ko jo končno dobijo - je ni none, ki je še ni videla. In vsi v ulici vedo, da nimamo vozla na rutici zato, da nas spominja na sredine sestanke ob petih, temveč zato, da nas spomni na vsakodnevno dobro delo, katerega naj bi opravili. Si ti tvoje dobro delo danes že opravil-a?

Od rodov

Foto: Miha Grgič Jelen

Te dni v moj e-nabiralnik prihaja veliko ujetih trenutkov letošnje pomladi, ki je neverjetno podobna lanskoletni, in že stokrat prebranih dobrih misli, nasvetov, citatov. In zelo nerada sledim navodilom, da moram smetiti nabiralnike še vsaj petnajstih znancev. Med vsemi temi pismi pa me je zelo razveselilo tisto, ki sem ga prejela od moje »lučkarske prijateljice« Ester. Pozvala me je namreč k akciji zbiranja plastičnih zamaškov steklenic, detergentov, čistil itd., in to ne samo v dobro naše ljube Matere Zemlje, temveč v dobro Anžeta.

Anže je 24-letni mladenič, ki je letos januarja, v hudi prometni nesreči na štajerski avtocesti, izgubil desno nogo. Nakup nožne proteze mu bo približal športno in aktivno življenje, kot ga je živel pred nesrečo. Zato mora do 24. septembra zbrati 40.000 evrov in pri tem mu lahko pomagamo z zbiranjem plastičnih zamaškov.

Bodi ti, tvoj vod, družina, klub, četa, rod, pobudnik zbiranja zamaškov v vašem kraju, območju. Stori to za tvojega vrstnika, stori to za Zemljo in predvsem stori to zato, ker želiš nekomu pomagati. Naj bo to tvoje dobro delo za danes.

Anžeta, morda še ne poznate, vendar nas bo, v kolikor mu bo zdravje dopuščalo, z veseljem prišel pozdravit na letošnji državni mnogoboj v Sežano.

Gospa Kaja Končar iz Ljubljane koordinira zbiralno akcijo, zato se glede dodatnih informacij in za odvoz zbranih zamaškov pozanimajte pri njej po telefonu 031 353 984 ali na njen e-naslov kaja.koncar@gmail.com.

Naj ima tvoj vozal kaj povedati.

Srečno na tvoji poti!

Polona, RKJ Sežana

Od rodov

Vodov izlet v Kamnik

V soboto, 4. aprila, smo se vod Mumije iz RMT odpravili na svoj prvi vodov izlet v Kamnik. Z nami je bila še vodnica Maša, saj mora biti z nami oseba, starejša od 18 let. Že zjutraj je bilo jasno, da bo vreme toplo in sončno. Zbrali smo se nekaj čez osem na glavni avtobusni postaji v Ljubljani in med igranjem igrice počakali na odhod avtobusa. Med vožnjo smo opazovali okolico in si govorili vice. Pot je hitro minila in kmalu smo istopili na glavni kamniški avtobusni postaji. Najprej smo se napatili proti Malemu gradu s kapelico in se z nje razgledali po Kamniku. Nato smo se odpravili na grad Zaprice kjer smo se odpravili na krajši lov na lisico in na poti rešili nekaj taborniških nalog. Ko smo našli vse naloge (pisma), smo se odpravili na grajsko dvorišče in si privoščili izdatno malico. Po malici smo siti odšli v notranjost gradu, kjer smo si ogledali mamuta (žal je bil pritlikavec) in ostale dele zbirke, med katero so bili tudi stari kovanci, ki so bili zelo zanimivi. Polni novih znanj o mamutih in podobnem smo se odpravili proti postaji in se ustavili na sladoledu. Na bližnjem trgu smo si ogledali Sonce skozi teleskop (v okviru delavnic v letu astronomije). Okoli pol dveh smo prišli do avtobusne postaje in se okoli druge ure udobno namestili na avtobusu. V Ljubljano smo prispeli okoli treh, kjer so nas že čakali starši. Na izletu smo se imeli zelo dobro in komaj čakamo naslednji vodov izlet.

Mumije (Miha, Matija, Jan in Jan z vodnico Ajdo)

Mnenje

Obožuje svoje kolo in nikoli ne pozabi dežnika. Dela, ko mu paše, in se le redko upre laškemu. Po dolgem dnevu v pisarni še nekaj časa išče svojega Fiat Punta, ki ga mora parkirati z nekaj domišljije, ker v službo pride prepozno, da bi našel ustrezen parkirni prostor. Usede se v avto, poslušajo Radio City Maribor, zapoje ob pesmi Dan ljubezni in se gladko prebija skozi gnečo. Vetrovno je in dež pada, komaj čaka, da pride domov do svojih copat, še pred tem pa mora v Mercator. Na nakupovalnem listku piše: ajvar, Mu, prekmurska gibanica in ajda. V Mercatorju nekajkrat preskoči vrsto in diskretno pogleduje, če je kdo opazil. Blagajničarka pove nekaj smešnega, skupaj se nasmejita in že ga ni več. A ostala je še ena stvar, ki bi jo moral storiti v trgovini. Je prinesel davčno številko za originalni račun?

Sobota popoldne je in kmalu se bo odpravil proti Obali. Pravkar si je privoščil kosilo s tremi hodi: juha, meso in krompir, potica pa za sladico. Tablica Gorenjke je že v nahrbtniku, pripravljen je na odhod. Nenadoma je že na Obali. Stopi iz avta in se nekaj časa sprehaja, pri sebi si govori, da bi Hrvati lahko pustili malo več obale, po kateri bi lahko hodil. Prične s tekom, ko pride do Hrvaške, se obrne, vrne k avtu in odpelje domov. Ustavi se na HipHop za nekaj goriva in svežega zraka, ko pride domov pa previdno parkira na svojem koščku zemlje.

Slovenci so v njihovih očeh prijazni, pripravljeni pomagati, pametni in zaščitniški, v življenju so tako pristni, da me vedno znova osupnejo! Slovenija je kot biser: majhna in skrita, a ko jo najdeš, je ne izpustiš.

Prejšnji teden je bil zame uvajalni teden. 18 prostovoljcev iz 13 držav se nas je zbralo in vsi smo bili vznemirjeni v pričakovanju naslednjih petih odmaknjenih dni v Logu pod Mangartom. Trije EVS trenerji so nas vodili skozi različne teme, kot so vodenje projektov, osebno opolnomočenje, komunikacija in dialog, reševanje konfliktov in, nenazadnje, medkulturno učenje. Visoko med gorami s toliko različnimi ljudmi - že to je bila dogodivščina. Različno dojemamo stvari, imamo različna mnenja in poglede na življenje, a nekaj nam je skupno: vsi smo mladi, ambiciozni in pustolovski, pripravljeni raziskovati Slovenijo skozi EVS (Evropska prostovoljna služba).

Mari

SiNi

Odprava ZTS v Kandersteg

Švica, dežela čokolade, sira, prelepe pokrajine in prijaznih ljudi

Obisk mednarodnega skavtskega centra v Kanderstegu je bil cilj odprave ZTS, ki je trajala od 2. do 5. aprila. Odpravo je sestavljalo 49 udeležencev iz 26-ih rodov iz cele Slovenije: 23 načelnikov rodov, 7 starešin, 18 drugih rodovih funkcionarjev in EVS prostovoljke Mari Sunde Nordby. Svetovno znani skavtski center Kandersteg je bil ustanovljen leta 1923, ko je lord Baden-Powell po 1. jamboreeju imel željo oziroma vizijo skavtskega centra, kjer se bi lahko srečevali skavti iz vsega sveta. Njegove sanje so se uresničile in tudi mi smo dobili priložnost, da obiščemo ta skavtski center in se na lastne oči prepričamo, kako deluje.

Program oziroma cilji ekskurzije v mednarodni skavtski center s strani organizatorja so bili:

- Vplivati na oblikovanje višje stopnje zavesti o mednarodni dimenziji skavtstva.
- Vzpodbuditi obisk (s strani rodov) in udeležbo na aktivnostih, ki jih organizira center.
- Vzpodbuditi k prijavi za osebje centra (Pinkiji).
- Dobiti vpogled v delovanje centra predvsem z vidika politike racionalne rabe energije, urejanja prostora in ravnanja z odpadki.
- Nagraditi vodje za dosedanje delo v organizaciji.

Vsekakor lahko mirne volje povem, da si skoraj nihče ni predstavljal, kaj ta program sploh je in kaj naj bi pomenil. Vsi trije dnevi so bili precej natrpani z vsebino in dogajanjem, a slabe volje pri udeležencih ni bilo moč opaziti in ob koncu nihče ni bil razočaran.

Kaj vse se je dogajalo v teh treh dneh je stežka opisati v kratkem članku. Vsak udeleženec bi lahko zapisal kakšno dobro zgodnico. Pa naj bo to zgodba z dolge vožnje v Švico ali vožnje nazaj, ki sta minili ob igranju kitare, prepevanju in spoznavanju sopotnikov, ali iz vodenega ogleda centra in okolice (tukaj je vsaj vodič moje skupine, prostovoljec Mike iz Anglije, vedel prigode in zgođe za vsak kamenček na ozemlju centra). Veliko se je dogajalo tudi na različnih delavnicah (predstavitve delovanja EU, predstavitev Norveške, predstavitev primerov dobrih praks programov za mlade v drugih državah ipd.), najboljše zgodnice pa bi verjetno prišle s curlinga v mestni ledeni dvorani (ta šport se je izkazal za zelo zanimivega, a presneto zahtevnega), z družabnih večerov oziroma kar družabnih noči ob igranju kitare in turnirjev v ročnem nogometu ter čudovitih izletov v okolico centra. Tri skupine so se odpravile vsaka v svojo smer. Eni smo uživali visoko v gorah, drugi so se

sankali in obiskali bližnje jezerce, tretji pa so odkrili vse skrite koticke vasice Kandersteg.

Nepozabno, nepozabno in še enkrat nepozabno. Obisk mesteca Thun na poti domov z ogledom pravljničnega gradu in mesta je bila samo še pika na i.

Ta izlet, ki je bil za udeležence praktično zastoj (poizkusite vi obiskati Švico za 20 evrov), je tako vsaj po mnenju organizatorjev in tudi nas udeležencev odlično uspel. Vsak je dobil tisto, po kar je prišel. In Švica in Kandersteg nas nista videla zadnjič.

Hvala vsem, ki ste nam omogočili to res dobro ekskurzijo.

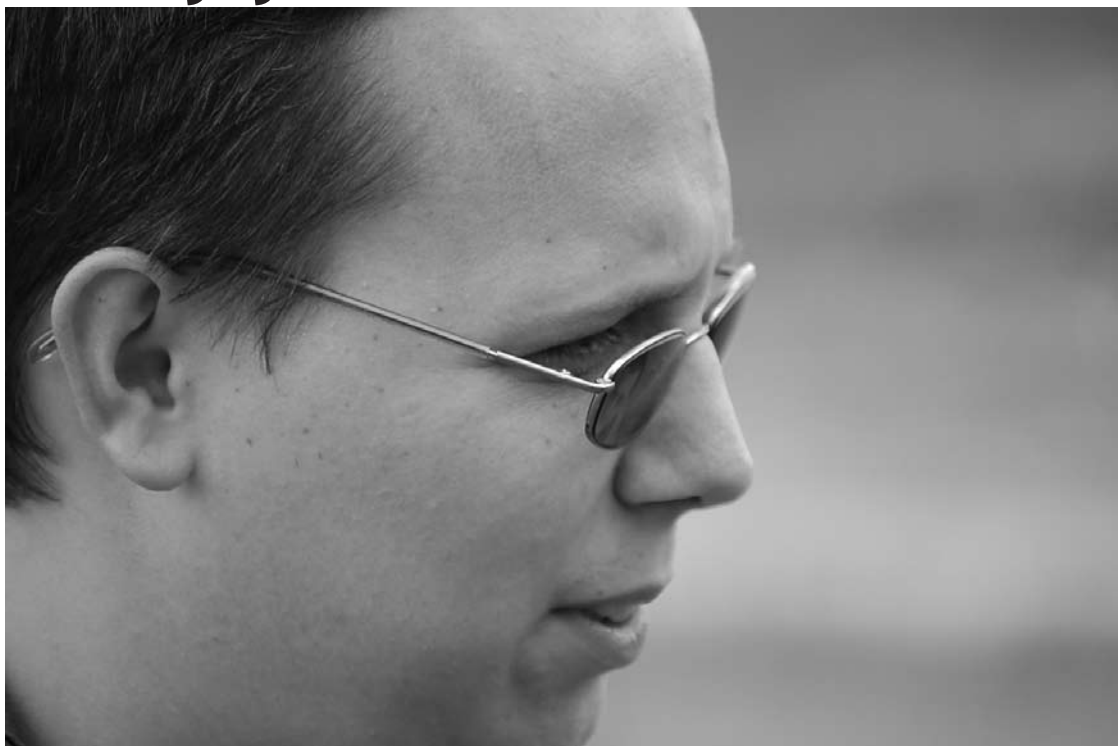

INTERVJU

Pogovor z Alešem Skaličem, članom organizacijskega odbora zleta v Pomurju

»Dosedanje priprave na zlet ocenjujem kot ustrezne«

V kateri fazi so priprave na zlet? Kako ocenjuješ trenutno stanje?

Priprave na zlet intenzivno potekajo in počasi prehajajo v zaključno fazo. Do zleta sta še dobra dva meseca, tako da je časa za zaključek priprav več kot dovolj. Dosedanje priprave na zlet ocenjujem kot ustrezne, tako da se za zlet ni bati. Zlet je v tem trenutku pripravljen do te mere, da ga lahko izvedemo. Treba je še do konca uskladiti narejeno in dogovorjeno ter seznaniti vse, ki bodo na zletu sodelovali, z nalogami in dogovori.

Počasi torej prehajamo v obdobje priprav, kjer bo treba razširiti število vključenih v priprave. Organizacijski odbor je zadeve pripeljal tako daleč, da bo kmalu - v začetku junija - organizirano srečanje s prostovoljnimi osebjem, kjer bomo del nalog, potrebnih za priprave na zlet, zaupali tudi prijavljenim prostovoljcem.

Koliko prijav ima organizator zleta v tem trenutku?

V tem trenutku imamo prijavljenih okrog 450 udeležencev in 60 članov osebja. To so številke, ki so vsaj

glede udeležencev v skladu z našimi pričakovanji. Priznam, da sta vsaj zame v teh številkah dve presenečenji: to, da je prijavljenih nekaj več kot 100 popotnikov in popotnic, ter število prijavljenega osebja.

Glede na to, da smo od zadnjega zleta v Tolminu kar naprej poslušali, da popotniki in popotnice zahtevajo zlet in da bi jim ga v ZTS morali omogočiti, je ta številka udeležencev iz kategorije popotnikov in popotnic porazna. Res je, da je poleti za isto kategorijo še en velik dogodek - Roverway na Islandiji,

kljub vsemu pa niti skupna številka udeležencev ni visoka. Kaj je vzrok, bo moralo ugotoviti vodstvo organizacije. Bojim pa se, da nas odgovor ne bo razveselil.

Drugo presenečenje pa je nizko število prijavljenega prostovoljnega osebja. Za optimalno izvedbo zleta nam manjka še kar nekaj osebja. Zato pozivam vse, ki še razmišljajo o prijavi, naj to storijo - še je čas, da se nam pridružijo pri izvedbi tega zleta! Glede na to, da je zlet zasnovan nekoliko drugače kot dosedanji, bo to vsekakor nova izkušnja za vse sodelujoče.

V vsakem primeru je še čas za oboje, udeležence in osebje, da se prijavijo.

Omeniti moram dve veliki srečanja v juniju. Eno bo namenjeno prostovoljnemu osebju in bo na začetku junija. Tam se bodo oblikovale ekipe za posamezna področja dela. Drugo pa bo konec junija ob državnem mnogoboju, ki pa bo namenjeno vodnikom in udeležencem. Do takrat bodo oblikovani vodi udeležencev. Zagotovo imajo kar nekaj vprašanj tudi vodniki, zato bo del srečanja namenjen tudi njim.

Zlet se bo odvijal na različnih lokacijah. Zaupaj nam kaj več podrobnosti! Katere aktivnosti se bodo dogajale na katerih lokacijah?

Lokacije za zlet so fiksirane in dogovorjene. Središče dogajanja na zletu bo na letališču pri Murski Soboti. Tam bo postavljeno zletno naselje in tam se bo odvijal osrednji del zleta. Letališče je v neposredni bližini Murske Sobotice in skorajda v središču Pomurja.

Za hajk (angl. hike), ki je predviden za prvi del zleta, smo pripravili različne (po dolžini in zahtevnosti) proge po vsem Pomurju. Proge so dolge od 15 do 25 kilometrov. Trudili smo se, da bi potekale po zanimivih trasah, da bodo udeleženci res lahko občutili pokrajino. Proge imajo naslednje cilje: Domanjševci (taborniški dom oziroma stara šola), Dolina pri Lendavi in Bodis-

lavci v Prlekiji (taborni center). Vse lokacije bomo opremili z osnovno infrastrukturo.

Na zletnem prostoru bodo potekale predvsem delavnice v drugem delu zleta ter večerne aktivnosti. Poleg delavnic bo v popoldanskem času tudi nekaj prostočasnih (walk-in) aktivnosti.

Ob teh delavnicah na zletnem prostoru (ki so običajno predstavljale osrednji del aktivnosti dosedanjih zletov) smo pripravili tudi t.i. programirane aktivnosti. Gre za to, da bo del delavnic in aktivnosti izveden na celodnevni izhodi celotnega voda po celem Pomurju. Tudi za ta del se organizatorji trudimo, da bi zagotovili čim bolj zanimive in pestre aktivnosti.

Programsko smo želeli udeležencem zagotoviti, da bodo spoznali čim večji del Pomurja - tako pokrajino, običaje, možnosti, ki jih pokrajina ponuja, zanimive aktivnosti in naravo. Ob tem pa vsekakor nismo pozabili na enega ključnih ciljev zleta - spoznavanje in druženje udeležencev. Slednjemu so namenjene prostočasne aktivnosti in večerne aktivnosti na samem zletnem prostoru.

Glede na vse do sedaj dogovorjeno in narejeno v pripravah bo zlet programsko zelo pester in zanimiv.

Kakšne težave v zvezi z organizacijo zleta pričakujejo organizatorji?

Žal imamo največ težav pri formalnostih, kjer je ključno razmerje med soorganizatorjema. To razmerje ni optimalno dogovorjeno, še manj

uresničevano v praksi. Žal se to kaže v skoraj vseh takih organizacijskih podvigih, kjer je ZTS soorganizator (ROT, mnogoboji itd.). Glede tega bo potreben resen pogovor v okviru organizacije, kjer bo ključno sodelovanje vseh lokalnih soorganizatorjev takih skupnih aktivnosti v preteklih letih, pa tudi vodstva ZTS in pisarne ZTS. Nujno je, da se ta 'pravila igre' dogovorijo in utrdijo na tak način, da bodo omogočila učinkovito organizacijo tovrstnih aktivnosti. Trenutno (pa ne samo pri tem zletu) ugotavljam, da tu stvari niso ustrezne, kar dodatno obremenjuje organizacijski odbor.

Kakšno je stanje taborniških rodov in Zveze tabornikov Pomurja (ZTP) v tem trenutku? V kakšni kondiciji bodo v času zleta?

Ko smo se v ZTP odločili za kandidato za zlet, smo se zavedali, da na dveh frontah ne bo možno delovati. Tako smo delo v rodovih zaupali mlajši generaciji, ki se trudi obdržati kakovost in številčnost taborništva v Pomurju. Ocene, v kolikšni meri jim to uspeva, niso enotne, je pa res, da se zdi, da bi lahko bilo tudi boljše. Dejstvo namreč je, da tudi prej zadeve (vsaj glede številčnosti) niso bile rožnate. In tega v letu ali dveh ni mogoče drastično spremeniti.

Verjamem, da nam bo tudi zlet omogočil, da se stanje izboljša. Predvsem pa računam, da bo tudi po zletu vsaj nekaj tistih odraslih, ki sodelujejo pri organizaciji, našlo izziv v tem, da tudi v prihodnje skupaj kaj spremenimo. ■

Tabor na obisku

»Danes je pa res lepo, da smo šli ven! Prav lepo mi je pri tabornikih,« je vzkliknila deklica z rutko okoli vratu. (»Ha,« si je rekla obiskovalka z veje, »taborniki so.«)

»Res je, le zanima me, kdo je vitez, po katerem se imenujemo, kdo je bil heroj Vitez?« je zamišljeno vprašal deček in položil vejo na ogenj.

Pri naši večiči je to vprašanje vzbudilo zanimanje. »Kaj res ne ve, po kom se imenujejo črnuški taborniki?« se je vprašala in odprhutala v tihi gozd iskat odgovor. Preletela je že dolgo pot, ko je zaslišala skovikanje modre sove. »Ona gotovo ve odgovore na vsako vprašanje. K njej grem!« je sklenila večiča in prisedla k nočni ptici. »O sova, povej mi, po kom so bili poimenovani taborniki iz Črnuč?« jo je vprašala. Sova je zasukala glavo in začela: »To je že daleč nazaj, kar je bil ustanovljen Rod Heroj Vitez. Poimenovali so se po Črnučanu Francu Ravbarju, ki je prišel na svet v majhni kraški vasi Vrhovljah. Kot otrok je kmalu moral zbežati od doma, ker so deželo zasedli Italijani. Tako se je leta 1924 preselil v Podboršt.

Rod Heroj V

Pravljica o ra (ali Od kod izvira

Topel sončni dan je minil, srake so utihnile, kosi so doline, ko se je na stoletnem hrastu nekaj zganilo. svoja krilca in začutila tisoče cvetlic na mirnem travniku je dehteči travnik, mimo regljajočih žab, ki so se skryje pod staro jelšo opazila svetel plamen ognja. Spu kdo so ti, ki se zabavajo ob ognju. Sedla je na vejico

Doma je veliko pomagal pri dejavnostih društva Svoboda, ko pa je prišla mračna vojna in z njo Nemci, je med prvimi stopil v boj proti njim. Tako so ustanovili Rašiško četo, sam pa je poveljeval varnostno-obveščevalni službi Osvobodilne fronte, ljudem, ki so sovražnikom veliko nagajali, kmalu pa je postal član glavnega poveljstva slovenske partizanske vojske. Nekoč so ga italijanski vojaki ujeli in poslali v koncentracijsko taborišče Gonars. Vendar pa se ni vdal v usodo. Skupaj z nekaj sojetniki je začel kopati rov, skozi katerega so pobegnili domov. Tu ni počival in nadaljeval je boj proti Nemcem, dokler ga ti januarja 1943 niso ujeli v past. Zaradi njegovega plemenitega značaja in neustrašnosti so ga med partizani začeli klicati Vitez,« je končala pripoved stara sova. »Zdaj veš, kdo je bil heroj Vitez?« je končno vprašala malo večičo. »Zdaj vem,« je rekla večiča, »in vesela sem, da se črnuški taborniki imenujejo po tako pogumnem partizanu!« je še dodala in poletela naprej v daljni gozd.

Vitez Črnuče

dovedni vešči (na ime Heroj Vitez)

...naznanjali škrlaten večer in veter je že odplaval iz
Svoje zaspane oči je odprla majcena vešča, razprla
...niku. Krila so jo odnesla večeru nasproti. Preletela
...krivale v temni mlaki, priletela je do roba gozda, kjer
...stila se je s temne višine, da bi si поблиže ogledala,
...o in prisluhnila veselemu pogovoru.

Monika Gostič

Arhiv RHV

Rod Heroj Vitez praznuje 30 let

Taborniški Odred Heroj Vitez, predhodnik rodu, je bil ustanovljen februarja 1979. Štel je okoli 20 članov, ki so se na začetku zbirali kar na domu enega od članov. Potem pa so se selili od sobice v gostilni do kletnih prostorov, kamor so se morali umakniti drugemu lokalu, preko bivše knjižnice do zdajšnje taborniške, ki so jo pred kratkim prenovili.

Prvi starešina Heroja Viteza je bil Matija Butala, prvi načelnik pa Drago Kukanja.

Preko vzponov in padcev, povečanja in zmanjšanja članstva, imajo trenutno 6 vodov in dva kluba. Ponosni so, da so eden tistih rodov, ki imajo v svojih vrstah tudi predšolske otroke, se pravi murne. Imajo nekaj manj kot 80 članov.

Njihov znak je okrogle oblike. Na rumeni podlagi je prikazana sraka v letu, za njo so na hrastovem listu z želodoma dve smrekici in šotora, pod srako pa robidovje s cvetom.

Sraka je v znaku zaradi Sračje doline, v kateri preživijo veliko časa.

Robidovje predstavlja težave, ki jih je treba premagati, hrastov list, list drevesne vrste znane po vztrajnosti in trdoživosti, pa kot oblika simbolizira tudi ščit - viteštvo, torej ime rodu v prenesenem pomenu.

Starešina rodu je Ingeborg Waschl ali krajše Inge, načelnica pa Sara Galun - Fotokopija.

Zanimivo je, da so bili prvi kosi opreme rodu Heroj Vitez le dva šotora in kompas, sedaj pa imajo kar dobro založeno skladišče in prekrasne taborniške prostore.

Veliko sodelujejo tako z ljubljanskimi rodovi, kot s tistimi iz drugih slovenskih regij.

Kot rod so vsekakor nekaj posebnega in to v dobrem smislu.

Navadni svinjak (*Hypochaeris radicata*)

Družina: radičevke

Domača imena: trpežni svinjak, špehec

Tuja imena: Wiesen-Ferkelkraut, Porcelle enracinée, Costolina giuncolina

Navadni svinjak je od 25 do 50 centimetrov visoka trajnica s pokončnim stebлом, ki je običajno rahlo razraslo. Listi so podolgovati, močno pernat nazobčani, ponavadi dlakavi in so v pritlični rozeti. Steblo je golo in ni poraslo z listi. Socvetja so podobna regratovim, le da so manjša in so rumene barve. Razvijejo se od meseca maja do meseca oktobra. V vseh delih rastline je veliko mlečka.

Razširjen je po vsej Sloveniji. Raste po travnikih, ob poteh, po kamnitih pobočjih, svetlih gozdovih in po gozdnih posekah.

Učinkovine: vitamin C, provitamin A, železo, beljakovine, maščobe, ogljikovi hidrati.

Uporabnost: juhe, prikuhe, solate.

Čas nabiranja: od meseca marca do septembra.

Solata iz listov navadnega svinjaka

Potrebujemo mlade liste navadnega svinjaka, ki jih dobro očistimo, česen, sol, olje in kis ali limonin sok. Da liste zmehčamo, lahko dodamo topel kuhan fižol ali krompir. Včasih so navadni svinjak zabelili z raztopljenim špehom ali slanino.

Juha iz listov navadnega svinjaka

Potrebujemo: pest listov navadnega svinjaka in pest koprinih listov, drobno čebulo, 2 korenčka, 2 krompirja, 1 deciliter kisle smetane, poper, sol, dve žlici olja.

Sesekljano čebulo in drobno narezana korenčka prepražimo na olju. Nato dodamo sesekljane liste svinjaka in kopriv, na kocke narezan krompir ter zalijemo z enim litrom vode in pustimo vreti pol ure. Na koncu dodamo sol, poper in kislo smetano.

Omleta iz svinjakovih listov

Potrebujemo: 1 jajce, 2 pesti dobro očiščenih in drobno narezanih svinjakovih listov, olje, sol in poper po okusu. Priprava: jajce žvrkljamo, dodamo drobno narezane svinjakove liste in dobro premešamo. V ponvi segrejemo olje. V olje lepo razmestimo zmes drobno narezanih listov svinjaka in jajca ter opečemo na obeh straneh, da postane lepo rumenkastorjavo. Po okusu posolimo in popoprano. Omleto pojedemo še toplo. Navadni svinjak z ocvirkiNavadni svinjak otrebimo, operemo in narežemo na manjše koščke, velike približno 3-4 centimetre. Olupimo krompir, ga narežemo na manjše kose, skuhamo in odlijemo večino vode (odvisno, koliko tekočo solato hočemo). Medtem segrejemo ocvirke in jih dodamo krompirju. Krompirju dodamo tudi malo bučnega olja, kis in sol ter prelijemo liste navadnega svinjaka.

Vse skupaj še vroče (!) premešamo. Na premešano solato narežemo nekaj trdo kuhanih jajc.

Primož Kolman

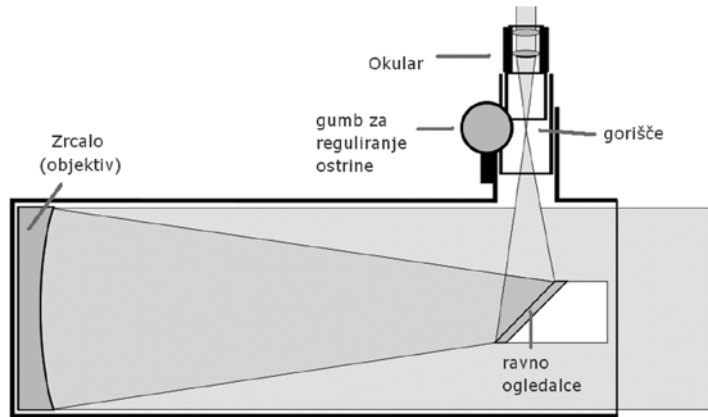
Astronomija

Kako deluje teleskop in kakšen teleskop izbrati

Teleskop (ali daljnogled) je naprava, ki jo v osnovi sestavljata objektiv in okular. Seveda pa se potrebuje vsaj še nekaj materiala za ustrezno fiksiranje in stabilnost. Če za objektiv izberemo lečo, dobimo refraktor, če pa funkcijo objektiva opravlja zrcalo, je to reflektor. Okular predstavlja leča (ali kombinacija večih leč) z manjšo goriščno razdaljo, saj nam razmerje med goriščnimi razdaljami objektiva in okularja določa povečavo. Povečavo lahko spreminjamo z menjavo okularjev, ki imajo različne goriščne razdalje. Slika takšnega teleskopa je obrnjena na glavo. Za obračanje in/ali povečevanje slike so ponavadi teleskopu dodani še drugi pripomočki, ki jih vstavimo med objektiv in okular.

Zmotno je prepričanje, da je boljši tisti teleskop, ki ima večjo povečavo! Zato ne nasedajte trgovcem, ki vam prodajajo akcijske teleskope in se pri tem hvalijo s povečavo! Moč teleskopa določa velikost objektiva, saj je od količine svetlobe, ki jo zbere objektiv, odvisno, koliko boste videli. Za boljše predstavo - to je približno tako, kot bi iskali iglo v temi. Namesto da bi iskali z lupo, boste raje prižgali luč! Po domače povedano: Bolj, kot je teleskop »debel«, boljši (močnejši) je, povečava pa s tem nima nobene zveze.

In kako je z montažami? Ločimo azimutno in ekvatorialno montažo teleskopov. Azimutna (tudi ALT) je tista, pri kateri smer opazovanega objekta določamo z višino in azimutom, ekvatorialna (tudi EQ) pa tista, ki je orientirana na nebesni ekvator. O nebesnem ekvatorju smo govorili v

Načrt reflektorja - osnovno delovanje teleskopa, v tem primeru reflektorja. Slika: PK

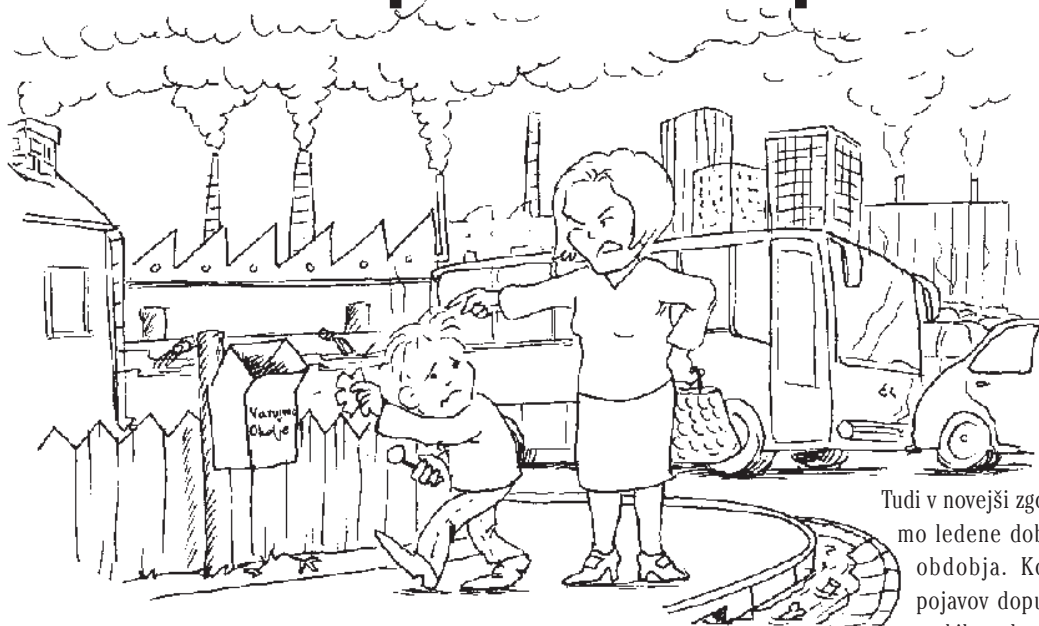
številki 12/08. Če nas zanima le opazovanje, bomo izbrali azimutno montažo. Izvedba »Dobson« npr. omogoča stabilno montažo tudi večjih teleskopov. Če pa bomo kdaj želeli nočno nebo tudi fotografirati, bomo morali razmisliti o EQ montaži. Oznake EQ1, EQ2 itd., ki jih boste našli pri ponudnikih, pomenijo različne izvedbe EQ montaž - večja, kot je številka, večjo težo lahko taka montaža nosi. Montaže se lahko nadgradijo še z raznimi elektromotorji, ki omogočajo sledenje. Na tem mestu naj omenim še priljubljeno GOTO montažo z avtomatskim usmerjanjem teleskopa proti izbranemu objektu z množico programske prednastavljenimi objekti.

Pri nakupu teleskopa je treba upoštevati še nekaj: Globalizacija in predvsem hipermarketi so nam prinesli tako imenovane »štanc teleskope«, ki se na veliko prodajajo v raznih akcijah. Odsvetujem nakup takšnega teleskopa, saj gre v večini primerov za zelo površno izdelane teleskope, razen če seveda ne kupujete teleskopa za v vitrino. Vsekakor pa vam pred nakupom

prvega teleskopa priporočam obisk kakšnega astronomskega foruma, ki jih je v Sloveniji kar nekaj.

Teleskop z EQ montažo.

Imeti vod GG Barbara Bačnik - Bača
Jaka Bevk - Šeki**Globalne podnebne spremembe**

Ob dnevu tabornikov in dnevu Zemlje smo se veliko ukvarjali z ekologijo, okoljem in podobnim. Kaj pa podnebne spremembe? Koliko naši člani vedo o njih?

Podnebje postaja vse bolj cenen naravni vir, saj odločilno vpliva na vodne vire, proizvodnjo hrane, počutje in zdravje ljudi, proizvodnjo in porabo energije, promet in industrijo. Slovenija leži v zmernem geografskem in klimatskem pasu, zato je zanjo značilna velika variabilnost podnebnih in vremenskih razmer.

Naravne katastrofe in onesnaževanje

Hude suše lahko bistveno ogrozijo proizvodnjo hrane, močni nalivi lahko povzročijo hudourniške poplave in plazove. Močna neurja z rušilnim vetrom, intenzivnimi padavinami in točo ogrožajo imetje in posevke, v skrajnih primerih lahko ogrozijo tudi človeška življenja.

Te spremembe so verjetno posledica človeških dejavnosti, zlasti izkoriščanja fosilnih goriv, zaradi česar se povečuje koncentracija ogljikovega dioksida v ozračju. Ta plin povzroča učinek tople grede. Možno je, da bo nadaljnje izogrevanje premoga in ogljikovodikov povzročilo dvig temperature in druge neugodne učinke. Če če samo spremljamo dnevna poročila, lahko pogosto zasledimo, kje vse pustošijo požari, kje po svetu poplavlja, kako hitro se topijo ledeniki in izumirajo rastlinske ter živalske vrste (na primer: korale, polarni medvedi, tjulnji, pingvini in drugi).

Kako rešiti planet?

V okoli 4,5 milijardah let obstoja Zemlje kot planeta so se razmere v njenem ozračju močno spreminjale.

Tudi v novejši zgodovini poznamo ledeno dobo in toplejša obdobja. Kompleksnost pojavov dopušča dvome o vzrokih sedanjih klimatskih sprememb, vendar med strokovnjaki prevladuje mnenje, da spremembe povzroča predvsem človek.

Obstajajo rešitve na področju varčevanja z energijo, učinkovite rabe energije, rabe obnovljivih virov energije, varčne vožnje, tehnik in mehanizmov trajnostne mobilnosti in razvoj sistemov javnega prevoza. Naša naloga je, da podnebje ohranimo v sedanjih, človeku razmeroma prijaznih oblikah tudi za prihodnje generacije. Ker vendar lahko štejejo že dejanja vsakega posameznika, ne čakajmo več na druge - ukrepajmo sami, spremenimo svoje navade in rešili bomo planet Zemljo. ■

Viri:

Matjaž Ravnik: Topla greda. Tangram, Ljubljana 2001, ISBN 961-6239-01-5
http://sl.wikipedia.org/wiki/Spremembe_podnebja
http://www.arso.gov.si/podnebne_spremembe/vprasanja_in_odgovori/
<http://www.focus.si/files/Publikacije/priročnikCC.pdf>

Jure Ausec - Bajš

Moderni lov za zakladom

Iskanje izgubljenih zakladov mika človeka že od nekdaj. Tudi MČ-jem je ena najbolj zanimivih aktivnosti lov na lisico oziroma iskanje zaklada. Malo starejši (od GG-jev naprej) pa se lahko zabavamo s sodobno igro iskanja zaklada s pomočjo GPS naprave, imenovano "geocaching".

Igro sestavljajo uporabniki GPS sistema, ki skrivajo "zaklad" (ponavadi nepremočljiva škatla) in objavijo njegove natančne koordinate ter na ta način omogočijo drugim uporabnikom začetek "iskanja zaklada". V vsaki škatli (angleški izraz je cache, kar se prebere [keš], torej tudi [geokešing]) je dnevnik obiskov ter različni predmeti. Edini pravili sta: če kaj vzameš, moraš nekaj tudi pustiti in vpisati moraš svoj obisk v knjižico - dnevnik (logbook). Ker je igra svetovnega merila, je včasih moč zamenjati prav neverjetne stvari (enkrat sem dobil CD z nizozemskimi božičnimi pesmimi).

Posebnost so t.i. "travel bug" - to so posebni predmeti, ki jih najditelji lahko le premestijo na drugo lokacijo, ne smejo pa jih zadržati zase. Vgravnano imajo posebno kodo, zaradi katere je predmetu moč slediti. Taki predmeti prepotujejo zelo velike razdalje (enemu izmed njih sem pomagal prepotovati delček od skupno 2400 kilometrov dolge poti - sedaj je preko Belgije prišel že na Češko).

Igra razen GPS sprejemnika (dovolj je že cestni - avtomobilski) ne zahteva posebnih pripomočkov, v zameno pa ponuja številne avanturistične izlete, kot tudi zgolj kratke sprehode za vso družino, saj so zakladi razdeljeni po težavnosti, vsak pa ima tudi določene značilnosti (kdaj in za koga je obisk primeren).

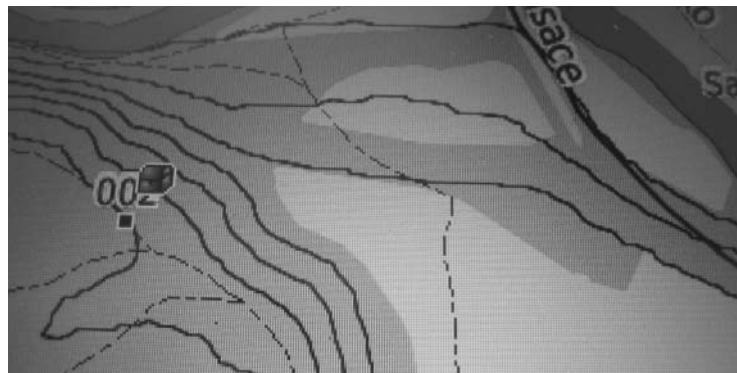
Dovolj je že precej osnovna GPS naprava.

V Sloveniji je trenutno 212 skritih zakladov, po celem svetu pa jih je poskritih skoraj 800 tisoč, tako da vam možnih izletov ne bo prehitro zmanjkalo. Upoštevati moramo tudi dejstvo, da lahko zaklad skriva prav vsak, tako da nove lokacije nastajajo vsak dan. Poleg tega pa so lokacije izbrane tako, da nas lov za zakladom popelje na kakšen prav poseben kotic - morda na ruševine

gradu, na izlet po Ljubljani ali na čudovito razgledišče.

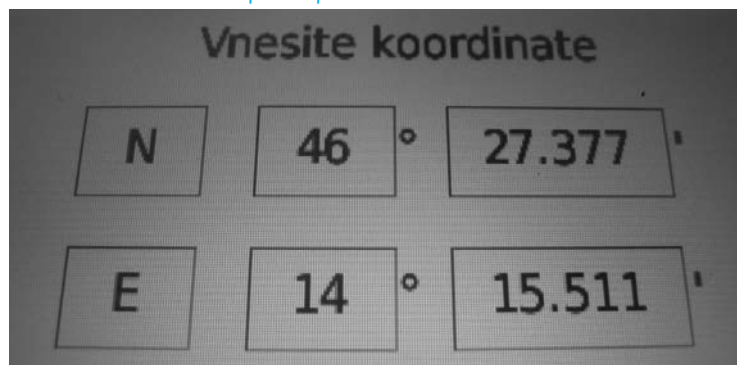
Ko torej v nedeljo ne boste vedeli kam na izlet, hitro vzemite svojo ali pa izposojeno GPS napravo in že ste lahko pravi Indiana Jones, ko boste iskali izgubljeni zaklad med ruševinami gradu Kamen! Kdo ve, kateri kamen je treba premakniti? ■

Iskanje zakladov in več informacij na <http://www.geocaching.com/>.

Od izleta v še nepoznan kraj vas loči le nekaj klikov.

Koordinate zakladov so dostopne na spletu.

Gotik - grozljivo orientacijsko tekmovanje in kričanje

N.Z.

V noči s 4. na 5. marec se je v šentviških gozdovih slišalo čudne, prestrašene krike, ki so odmevali po ravnini. Le zakaj?

V okolici Šentvida se je odvijal že 2. tradicionalni GOTIK, edina grozljivo orientacijska akcija. Akcija, ki jo organizirajo Dobrovoljci, je znana po tem, da rada tekmovalcem poveča utrip srca in pretok krvi po telesu ter ponudi močno dozo adrenalina.

Kontrolne točke na progi so bile večinoma mrtve, vendar so celotno progo sestavljali veseli stražniki, ki so pogнали strah v kosti še tako zahtevnim in neboječim tabornikom. Na progi so bile tudi zanimive naloge, ki so jih opravljali tekmovalci. Svoje znanje so preizkusili v prvi pomoči, ŽVN-ju, topo testih in morseju.

GOTIK-a se je udeležilo 37 ekip iz cele Slovenije, največ tabornikov je bilo iz ljubljanskega območja, skupno približno 200. Na osnovni šoli Šentvid, kjer so tekmovalci tudi prespali, so se za tiste, ki so čakali štart, predvajali grozljivi filmi, nekateri so reševali tematske teste, spet drugi, ki so prišli s proge, pa so se mastili s slastnim golažem.

Se vidimo zopet drugo leto. Na GOTIK-u.

Rezultati

GG

1. Kače	RBB
2. Bureki	RR
3. Legende	RR

PP

1. Šotorke	RBS
2. Navihane račke	RSK
3. Teuaški	RŽŽ

GRČE

1. Kar ni naše vse ga faše	RSK
2. BI, BI, BI!	RBS

International creative workshop for guides and scouts - Mednarodne kreativne delavnice za tabornike

Že tradicionalni nemški internacionalni IMWe je tudi letos potekal na gradu Rieneck v Wurzburgu. Sama sem se ga letos udeležila že drugič in iz lastnih izkušenj lahko povem, da sem bila nad samim programom in organizacijo tako navdušena, da ga drugo leto zagotovo spet obiščem. Iz Slovenije nas je bilo pet udeležencev.

Letošnja tema je bila opera. Večino časa smo zato preživel v veliki operi, kjer smo se zabavali, peli, se spoznavali ob piškotih in kavi itd. Vsako dopoldne smo se udeleževali delavnic (izdelovanje blokcev, mask, slikanje na platno, učenje modernega plesa, glasbene delavnice). Popoldne pa smo veliko peli, se učili islandskih in afriških pesmi, salse, spoznavali tuje taborniške igre, poskušali tujo kulinariko na mednarodnem večeru, se družili ob ognju, nemškem čaju, brali časopis, ki so ga izdelovali na novinarski delavnici, poslušali odličen koncert, se masirali, sproščali in še in še.

Največ udeležencev je bilo iz srednje Evrope, dva iz južne Afrike in ena iz Amerike. Skupno okrog 100 tabornikov, željnih spoznavanja tujih kultur, druženja in zabave.

Imeli smo se res lepo. IMWe je vse, kar potrebuješ.

13. Feštival

Tako kot vsako leto so tudi letos na prelepo sončno soboto zasedli ljubljanski Tivoli veseli taborniki. 18. aprila je v Tivoliju potekal že 13. Taborniški feštival v organizaciji Mestne zveze tabornikov Ljubljane. Akcija, ki ni namenjena samo tabornikom, ampak tudi ostalim Ljubljančanom, je letos postregla s kar 55 atraktivnimi delavnicami.

Obiskovalci so se lahko zabavali, ustvarjali, spoznavali, se izobraževali, imeli fino na štafeti, klinčkanju, mostovih, krompirjevih številkah, jogi, kegljanju, glini, ubleku, čajnih vrečkah, lokostrelstvu, žongliranju, odbojki, progi preživetja in še in še. Poleg domačih delavnic je bilo tudi kar nekaj zunanjih delavnic. Svoje delavnice so predstavili gasilci, policisti, slovenski vojaki, ZOO Ljubljana, Info Škuc, Amnesty International, Slovenska filantropija, Botanični vrt. Po vseh delavnicah je sledila še ogromna skupinska igra, ki je ponujala bogate nagrade in je bila namenjena vsem udeležencem.

Domačih delavničarjev je bilo približno 90, zunanjih približno 60. Feštivala se je udeležilo 28 rodov, večinoma iz ljubljanskega območja in z obrobja Ljubljane, skupaj skoraj 900 tabornikov. Obiskalo pa ga je še 300 zunanjih obiskovalcev. Torej, po takšnih ogromnih številkah lahko samo sklepamo, da je že 13. Taborniški feštival zopet navdušil s svojimi čudovitimi delavnicami in organizacijsko ekipo, ki je stala za njimi, da je vse potekalo kot po maslu. En velik M! Se vidimo zopet drugo leto! ■

Foto: Miha Maček

Mnenja

Ana Maria, 10 let, RBS, udeleženka

Feštilav je zelo zabaven, zelo mi je všeč ublek, ki je tudi moja najljubša delavnica na tokratnem feštilavu. Všeč mi je tudi delavnica z vedeževalko. Lepo je, ker se sprehajamo po delavnicah sami, brez vodnika, saj se tako lažje odločimo, na katero delavnico bomo šli.

Julija, 13 let, RDR, udeleženka

Zdaj greva s prijateljico na jogo. Zbirava štempiljke, pogledali sva si vrste dreves in lubja. Bila sem tudi na klinčkanju in na ubleku. Najbolj všeč mi je delavnica s klinčkanjem, ker je skupinska igra in je zelo lepo brcati palico.

Jan, 6 let, RMT, udeleženec

Zelo je dobro na feštilavu. Zelo lepo se imamo in super je, ker smo na svežem zraku. Najbolj všeč mi je lego svet, ker lahko iz lego kock sestavim, kar koli hočem. Letos sem prvič na feštilavu in pridem drugo leto spet, ker mi je tako všeč.

Gapi, 20 let, RBG, vodnik

Super je. Luštno, tako kot vsako leto. Sam sem tukaj s svojim vodom MČ-jev. Članom je bila najbolj všeč impro liga, hoja po vrvi. Upam, da si bomo uspeli pogledati vse delavnice.

Miha, 15 let, RST, delavničar delavnice čajne vrečke

Vodim delavnico čajne vrečke, prvič. Vrečko pomočiš v vodo, daš listek od čajne vrečke v usta in jo skušaš vreči preko glave. Preprosto. Škoda, ker dežuje.

Foto: Miha Maček

Donatorji in sponzorji Taborniškega feštivala

Ni nam vseeno

Taborniki 22. aprila praznujemo skupaj z našim planetom, na katerega prepogosto pozabljam in na njem ne ohranjamo čistega in prijaznega okolja, v katerem bi lahko uživale prihodnje generacije. Majhen korak k izboljšanju razmer se trudimo narediti tudi taborniki in ta korak smo zagotovo naredili 18. aprila.

Na Titovem trgu v Velenju se je tedaj zbralo okoli 300 tabornikov iz Koroško-šaleškega območja. Rod Jezerski zmaj Velenje je organiziral akcijo Ni nam vseeno, s poudarkom na varovanju okolja, zato smo zbirali odpadni papir, baterije, mobilne telefone, stara zdravila in plastične pokrovčke. Tabornike sta pozdravila velenjski župan Srečko Meh in načelnik ZTS Andrej Lozar. Akcije so se udeležili tudi tisti, ki niso taborniki, in so skupaj z nami ustvarjali boljše okolje.

Okoli 5. ure zjutraj so se že začeli zbirati vsi dela in dobre volje željni, ki so pripravili vse potrebno za dobro izvedeno akcijo. Ko je bil mini tabor postavljen in delavnice pripravljene, so prvi obiskovalci že prišli. Zbor smo imeli

Foto: Šumi

Foto: Peter Vrčkovnik

okoli 9. ure, kjer smo zapeli taborniško himno, dobili zadnje napotke in dan se je lahko začel.

V dopoldanskem času so bile za otroke pripravljene delavnice, kjer so izdelovali razne umetnine iz odpadkov, sledil je navdsev zabaven nastop mladih improvizatorjev iz skupine Improleptika, ki so na oder povabili tudi najmlajše in z njimi odigrali nekaj odlomkov iz taborniškega življenja. Za njimi so se z glasbenim nastopom predstavili dijaki umetniške gimnazije Velenje. Dopoldanske dejavnosti smo zaključili z nastopi mladih pevskih upov na Festivalu taborniških pesmi. Po vseh teh aktivnostih smo bili že vsi pošteno lačni in čakalo nas je kosilo - skrbne kuharice so skuhale golaž. Malce smo si oddahnili in se prepustili glasbi našega DJ-ja.

Foto: Šumi

Foto: Deja

Po kosilu je obiskovalce čakal orientiring po Velenju, ki je vključeval ogled Velenja in spoznavanje njegovih znamenitosti. Na pot so prvi zakorakali MČ-ji, kmalu za njimi pa so na pot odšli tudi GG-ji. Ogledali so si jezero, velenjski grad, šaleški grad, trim stezo, park, otroško igrišče in še mnogo drugega. Ko so se vrnil, je sledil koncert Andreja Kmetiča.

Tako se je zaključil še en nepozaben dan v taborniški družbi, z mislijo na okolje. Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki so skrbeli, da je vse potekalo brez zapletov. Upamo, da smo se skozi druženje in zabavo tudi nekaj naučili in da bomo v prihodnje bolj pazili na naravo in okolje, v katerem živimo. Majhnim korakom sledijo veliki, ker nam ni vseeno. ■

TABORNI PROSTORI IN DOMOVI

Jure Ausec

arhiv PRG

Si želite pohajkovati po prelepih planinah Pokljuke in gorah, ki se dvigajo nad njo? Iščete namestitev, ki vam bo omogočala dostop do zanimivih izletniških točk? Mrzli studenec, kjer stoji naša koča, je čudovito izhodišče za tovrstne izlete.

Koča se nahaja v idiličnih pejsažih Pokljuke, streljaj pred Rudnim poljem. Od Bleda je oddaljena 15 kilometrov. Lokacija v osrčju Triglavskega narodnega parka zagotavlja mirno in aktivno preživljanje prostega časa v vseh letnih časih. V koči je centralno ogrevanje na ekstra lahko kurilno olje, stavba ima tudi svoje vodno zajemlje. V hiši je 8 sob, v katerih je od 3 do 10 ležišč. Koča lahko sprejme skupno do 45 oseb, možno je postaviti tudi dodatna ležišča. V vsakem nadstropju se nahajajo tuš in sanitarije, v pritličju sta polno opremljena kuhinja in jedilnica. V drugem nadstropju je še dodaten skupni prostor, v kleti pa se lahko družite v klubski sobi. V topl'em vremenu lahko uživate tudi na sončni terasi.

Z lokacije imate idealen dostop do Julijskih Alp, možnost gobarjenja, nabiranja borovnic in jagod.

Koča je idealna za večje skupine (športniki, društva, večje družine), ki jo lahko najamejo v celoti. Primerna pa je tudi za pohodnike, ki želijo za kak dan v njej le prespati in služiti kot dobra izhodiščna točka.

Več informacij na prgorje@gmail.com ali 051/301-143 (Grega Robič - Tihi).

Pozimi na Pokljuki ne manjka snega.

Ležišča.

Skupni prostor.

Mjedved

Kolumni

Bukve

Boris Mrak

85-letnica prve uporabe besede taborništvo

22. april - dan tabornikov

Na letošnje praznovanje dneva tabornikov, 22. aprila 2009, bi morali taborniki biti še prav posebno ponosni in bi obletnico ZTS morali še prav slovesno praznovati, kajti letos praznujemo 85-letnico prve uporabe besede TABORNIŠTVO. Zveza tabornikov Slovenije in s tem tudi njeni člani bi na to morali biti še posebno ponosni.

Morda je naključje ali pa tudi ne. Ravno danes, 13. aprila 2009, mineva 85 let odkar je bila uradno (vsaj po do sedaj znanih pisnih virih) prvič uporabljena beseda taborništvo. In ob tako pomembnem datumu se mi je zdelo vredno napisati nekaj vrstic v podporo tako lepo v slovenski jezik prevedenemu angleškemu izrazu "scout - scouting". Besedo taborništvo je prvi uporabil Henrik Pajer, avtor članka o taborništvu, ki je bil objavljen v časopisu Narodni dnevnik, Neodvisen politični list, ki je izhajal v Ljubljani po prvi svetovni vojni (Pajer, Henrik. 1924. Taborništvo. Narodni dnevnik, Neodvisen politični list, št. 89 (1): 7). V svojem članku je poljudno opisal taborniško gibanje v svetu, tako Baden Pellowo opisal skavtsko gibanje kot tudi Setonovo gozdovništvo.

Zanimivo je, kako je Pajer utemeljil izraz taborništvo v svojem članku: "Taborništvo predstavlja povsem novo in prirodno vzgojno metodo. Taborništvo ni šport, ni gimnastika, temveč je panoga zase. Glavno sredstvo te nove vzgojne metode je taborenje v prosti naravi na podlagi minimalnih življenjskih potrebščin v svrhu telesnega in duševnega utrjenja in spoznavanja prirode: od tod ime taborništvo."

Tako, sedaj vsaj vemo, kako smo taborniki prišli do svoje slovenske besede - prevoda. Na to bi taborniki, ki smo nosilci te tradicije, morali biti še posebej ponosni in se z veseljem in spoštovanjem do avtorja spominjati tega datuma. Osebo sem prepričan, da tako tu je, kajti tudi v času tranzicije nismo želeli zamenjati imena. S ponosom smo ga uporabljali vse do današnjih dni in prepričan sem, da ga bomo uporabljali tudi v prihodnje!

Ljubljana/Domžale, 13. 4. 2009

Ah, svež vonj nove knjige iz knjigarne ali pa tistih, ki so že doobra zdelane, saj so prešle mnogo rok in mnogo bralcev. In občutek vznemirjenja, ko obrneš še en list, ker ne veš, kaj bo pisalo na naslednjem, pa hitro pogledovanje na številko strani in preračunavanje, koliko jih je še do konca.. Pravljica, vsaj zame.

Kolikor je različnih ljudi, je tudi različnih interesov, kar se tiče branja. Nekateri ga ne marajo, drugi brez knjig ne morejo preživeti dne. In vsi ostali, ki so vmes. Vsak najde svoje zanimanje, svoje področje v knjigah, kar ga zanima in privlači, koga drugega knjiga kaj nauči, tretjemu omogoča le pobeg s tega sveta. Brezkončna bi bila debata o tem, zakaj in kako radi ali pa tudi ne beremo. Vendar knjige do sedaj še skorajda nobenemu niso pobegnile, se opravičujem, prej obratno, redkokateri izmed nas lahko celo življenje beži pred knjigami. Imamo obvezno domače branje za to, na srečo ...

In čeprav smo ljudje različni bralci, je večina naših kultur in ver stala na ramenih velikih in večnih knjig. Biblija, Koran, Komunistični manifest, Država, Poetika, Romeo in Julija, Gospodar prstanov, kaj pa vem, koliko bi jih še lahko umestila na tak seznam. Naj je šlo za prepričanja o tem ali onem, od nekdaj in nekoga, pa naj smo vedeli, kdo je avtor ali ne, smo črpali vedenja o sebi in o svetu, se učili in poučevali druge, rasli skupaj z njimi kot posamezniki ali kot družba. Kakor, da bi potrebovali en tak sveženj za vsako reč na svetu, ki bi bil osnova in ki bi dajal potrditev, iz katere bi lahko vedno znova črpali zaupanje, v kar smo.

Pa taborniki? Ali imamo svojo lastno knjigo, vsaj eno samo samcato, ki bi jo vsi brali, skupaj na glas in zase potih, ki bi jo dihali in se zaradi nje še enkrat znova zavedli, zakaj smo, kdor smo? Dobro, veliki RBP (ne RBD, Robert Baden-Powell) nam je zapustil kar obsežen opus čtiva, med drugim Scouting for Boys in Handbook for Girl Guides. Toda, ali ju beremo? Priznam, jaz ju nisem. Niti katerekoli druge bukve, ki bi jo klasicifirali kot »taborniško«. Najbolj sem se takšnemu branju približala s kakšnim Skavtom Petrom od Milčinskega ali večnimi Jalnovimi Bobri, a to je bilo bolj zato, ker sta knjigi kar zašli med moje prste. Kakšna škoda, mar ne?

Ker ne želim posebno pridigati in ker ne morem z eno samo kolumno vzpostaviti vsesplošnega iskanja in veselja nad kakšno knjigo, ki bi lahko od sedaj naprej veljala za ta pravo taborniško, bom raje dala predlog. Poiščite sami zase ali skupaj z vodom, morda stuhtajte na vodniškem sestanku, kaj bi se lahko bralo med našimi vrstami in ponudite nadobudnim tabornikom kaj novega. Knjige ne grizejo, prisežem.

Jaka Bevk - Šeki

Iz malhe strica volka

Da je 13 nesrečna številka sem se v svojem dolgem volčjem življenju že večkrat prepričal. Čeprav verjetno sama po sebi ni nič kriva, pa se vsake toliko izkaže, da prav vse z njo vendarle ni v redu. Vzemimo samo trinajsto prase. Volki ga imamo strašno radi, posebej, če konča svoje kratko življenje na našem krožniku ...

No, v peščenosrajčni bratovščini pripravljajo za letos zlet. Ta je trinajsti po vrsti. Pa ne vem, ali je kriva številka ali pa kaj drugega, a z njim prav vse res ni v redu. Najprej je prvi razpis za soorganizatorja propadel - noben se ni javil. Na drugi razpis pa kar dva. A slišim, da neizbrani še zdaj kuha mulo, ker ni bil izbran. Potem so v modrem vodstvu zgrešili letnico - pozabili so namreč, da je letos, samo kakšen teden prej, še Roverway. Tudi ta je za popotnike in popotnice, pa še na bolj eminentni lokaciji.

V moj brlog so tudi zašle govorice, da kakšni 'iz ta bogatega dela' niso bili ravno zadovoljni z višino zletnine - se jim je zdela previsoka za dopust v tistih odročnih krajih, 'bogju za hrbtom'. Pa še kaviarja baje ne bodo dobili za jest (no, pujs je veliko boljši od tiste ribje zgage, jih moram potolažiti, pa čeprav je trinajsti in bolj švohoten).

Žal kaj dosti več ne slišim o tem srečanju mladih upov peščenosrajčne bratovščine. Res sem že malo tudi sam naglušen, vidim tudi ne najbolj, pa še noben pismonoša ne upa blizu moje-ga brloga. Ampak vse skupaj mi deluje sumljivo tiho. Zadnjič sem od svojega dvojezičnega mrzlega bratranca sicer dobil vest iz tistih koncev, da se domačini mrzlično pripravljajo in da so kar veliko že naredili. Kot mi je rekel, se za zlet ne boji, ker pozna kar nekaj tabornikov iz tistih koncev. Pravi, da če se spravijo zraven, naredijo hudiča in pol.

Jaz sem od tam bolj oddaljen, pa bi bil vesel, če bi tudi iz glavnega peščenosrajčnega štaba zavel do mene kakšen šepet o tej, baje najpomembnejši akciji za njihovo organizacijo. Štab se zaenkrat zaradi zleta še niti pošteno vzmernil ni, čeprav je do zleta samo še par mesecev.

Lahko, da tako zaupajo svojim bratom ob Muri. Lahko pa, da jim je vseeno ...

Volčji pozdrav!

Vaš stric Volk

Kolofon

Uredništvo: Meša Cipot (mesa.cipot@volka.net) - glavni in odgovorni urednik, Miha Bejek (miha.bejek@rutka.net) - pomočnik urednika, Petra Gmek (tra.gmek@gmail.com) - urednica sklopa Igra, Lea Ropig (learopig@gmail.com) - urednica sklopa Dlogodivščina. **Predsednik izdajateljske-ga sveta:** Igor Bizjak (bizj@rutka.net). **Novinarji in sodelavci:** Jure Jusze (juse.zusze@gmail.com), Barbara Bažnik (barbara.baznik@rutka.net), Jaka Bevk (jaka.bevk@tele-zabljne.net), Blout Čerkvenič (blout.cerkvenic@guest.arnes.si), Monika Gustic (monika.gustic@gmail.com), Klemen Kenda (kubi@rutka.net), Matjaž Kerman (leskopiro@gmail.com), Primož Kolman (primoz.kolman@yahoo.com), Nina Medved (nina.medved@uest.arnes.si), Franc Merela (franc.merela@guest.arnes.si), Boris Mrak (boris.mrak@rovac.si), Luka Rems (luka.rems@gmail.com), Tadeja Rome (whatshername.nessyja@gmail.com), Tomaz Sinigada (tsinigada@gmail.com), Petra Skalič (petra_skalic@hotmail.com) in Neža Zapj (neza.zapj@gmail.com). **Lektoriranje:** Miha Bejek (miha.bejek@rutka.net).

Ustanovitelj (izdajatelj in lastnik Zveza tabornikov Slovenije, Ljubljana, Parmova 33, TABOR sofinancira Ministrstvo za šolstvo in šport Republike Slovenije. **Naslov uredništva:** Revija Tabor, Parmova 33, 1000 Ljubljana. Telefon 01/30008-20, fax 01/4361-477, e-pošta: tabor@rutka.net, info@zts.org, WWW: http://www.zts.org. Cena posameznega izvida je 2,09 €, letna naročnina je 20,86 €, za tujino pa letna naročnina s pripadajočo poštovino. Transakcijski račun: 02018-0014142372. Rokopisovi in fotografije ne vračamo. Upoštevamo samo pisne odgovore do 31. januarja za tekoče leto. Revija izhaja vsak drugi petek v mesecu. DDV je vračunan v ceni. Grafična priprava in tisk: Tridesiga d.o.o., Ljubljana. Številka je bila tiskana v makladi 6400 izvodov. Poštnina plačana pri pošti 1102 Ljubljana. Revija Tabor je vpisana v razvid medijev, ki ga vodi Ministrstvo za kulturo RS, pod zaporedno številko 792.

				TABOR	GLAVNA ŽILA DOVODNICA	VRSTA AVTOM. MOTORJA (KRATICA)	NEM. UMETNOSTNI ZGODOVINAR FRANZ	NEKDANJI GENERALNI SEKRETAR OZN KOFI	SESTAVIL: MATJAŽ KERMAN	GRENKI ZELIŠČNI LIKER	ZORAN OKORN	RIMO-KATOLIŠKA CERKEV	GERMANSKI OREL
				VIDNA SFERA ASTRALNEGA TELESA					HRVAŠKA GLASBENA SKUPINA				
				PESNIK ŽUPANČIČ					ZMLETO ŽITO				
				NADALJEVANJE GESLA					MNOŽICA PTIC				
											3. IN 18. ČRKA		
											RIŽEVO ŽGANJE		
TABOR	GRŠKA GORATA POKRAJINA	KDOR POKA	16. IN 21. ČRKA INDIJSKI ŠAHIST		SLOVENSKA ESTRADNICA KATARINA	JAP. MESTO V BLIŽINI KYOTA VNOS PODATKOV						KLADA ZA SEKANJE DRV	REKA V ITALIJI
PLANOTA V ZDA								OKROGLO PECIVO					
								INDIJSKO OBLAČILO					
SLOVENSKI HUMORIST FORNEZZI					ITALIJANSKA TISKOVNA AGENCIJA					ANGLEŠKI VEZNIK			
										ŠVEDSKO SMUČIŠČE			
BARVILNA TEHNIKA V AZIJI IN JUŽNI AMERIKI					ZDRAVILIŠČE V BELGDI ANTON NANUT			JAP. ZNAMKA HI-FI NAPRAV ANGELA MERKEL					
PTICA UJEDA					POPRAVLJALEC UR							LOJZE ŽGJINAR	
AMERIŠKA IGRALKA EVE					AMERIŠKA TEDENSKA REVIJA (ČAS)							4. IN 1. SAMO-GLASNIK	

Iz taborniške pesmarice

Budi moja voda Laufer

Klemen Kenda
Jaka Bevk - Šeki

G D CH e
Ostao sam sasvim sam, da ležim na suncu.
G D CH e
Ja zvao sam te, da dodžeš iz snova i pružiš mi ruku.
G D CH e
Ja molio sam, da se napune moja mora i rijeke,
G D CH e
u njima još jednom, da osjetim novu ljubav da teče.

I pjevam ...

G D C
Budi moja voda, ja sam sada vatra,
H e
izgorjeću.
G D C
Prolij se po meni, budi sve šta želim,
H e
ja živjeću.

G D CH e
Ostao sam sasvim sam, da ležim na suncu.

G D CH e
Ja zvao sam te, da dodžeš iz snova i pružiš mi ruku.
G D CH e
Ja znao sam, da češ doći, doći i donijeti kišu.
G D CH e
Ja čekao sam kao suha zemlja, kad čeka svoju vodu.

I pjevam ...

Koledar taborniških akcij

Tadeja Rome

16. 5. 2009

Spust po Ljubljanici 2009 - RBS

Kanuistično ekološko tekmovanje po Ljubljanici, ki je primerno za vse nadobudne PP-je, avanture željne RR-je in za vse po srcu mlade grče. 1. nagrado, polet z balonom nad Ljubljanskim barjem, omogoča www.balonirome.si. Več informacij: www.rbs.rutka.net/spust.

Foto: Miha Blatnik

16. 5. 2009

Vesela srečanja MČ in GG Koroško-šaleško-zgornjesavinjskega območja in proslava 50. obletnice rodu - RPG Šoštanj

V okviru prireditve ob 50. obletnici Rodu Pusti grad Šoštanj bodo organizirana vesela srečanja MČ in GG Koroško-šaleško-zgornjesavinjskega območja; ob 18. uri v kulturnem domu Šoštanj pa bo potekala osrednja proslava ob 50-letnici rodu.

23. 5. 2009

Žaboboj - MZT

Žaboboj je mnogoboj ljubljanskega območja. Potekal bo v Mostecu, namenjen pa je MČ in GG ekipam.

Foto: Nejc Vodeb

22.-24. 5. 2009

Piratski izziv 2009

Rod Črno jezero iz Slovenske Bistrice organizira Piratski izziv, ki bo potekal ob in na jezeru Požek. Več informacij: www.rcj.rutka.net.

Foto: Barbara Kelhar

23. 5. 2009

Ščukanjanje - RJČ Cerknica

Orientacijsko tekmovanje, začinjeno s kanuarjenjem, spretnostnimi in zabavnimi igrami ter z nepozabnim nočnim doživetjem ob regljanju žabic. Vabljeni vsi GG-ji, PP-ji, RR-ji in grče.

Več informacij: www.scuke.si.

23. 5. 2009

TAKT - RSŽ ml

Taborniško košarkarsko tekmovanje, ki se po osmih letih znova vrača. Potekalo bo na OŠ Simona Jenka v Kranju (8.30 zbor), primerno je za PP, RR in grče - tekmuje se v eni kategoriji. Ekipe štejejo od 5 do 8 članov, možne so menjave. Do 15. 5. 2009 je cena za ekipo 30 €, kasneje 35 €.

Več informacij: <http://takt.rsz-ml.net>.

30. 5. 2009

Zlata puščica - lokostrelsko tekmovanje - RTT

Lokostrelsko tekmovanje na strelišču ob Koseškem bajerju v Ljubljani.

Tekmuje se v dveh disciplinah:

Klasična lokostrelska disciplina - KLD (MČ in GG - ekipno in posamično; ekipa je sestavljena iz 3-5 tekmovalcev).

Tekmovalci ekip in ostali, ki tekmujejo kot posamezniki, se borijo tudi za najboljšo posamično uvrstitev.

Taborniška lovska disciplina - TLD (16 let in starejši - tekmujejo posamično).

Štartnina: 7 € na tekmovalca.

Več informacij in prijave: <http://rtt.rutka.net/zp/>.

**16.-27. 8. 2009 (MČ) in
16.-23. 8. 2009 (GG)**

Vodniški MZT MČ in GG tečaj - MZT

MZT tudi letos razpisuje vodniška tečaja za MČ in GG vodnike. Tabora se bosta odvijala na tabornem prostoru Kal Koritnica. Za več informacij pogledaj www.mzt.org ali www.rutka.net. Tečaj je odprt tudi za udeležence drugih območij.

Mentorski ekipi MZT vodniških tečajev

17.-26. 7. 2009

Vodniški tečaj MČ

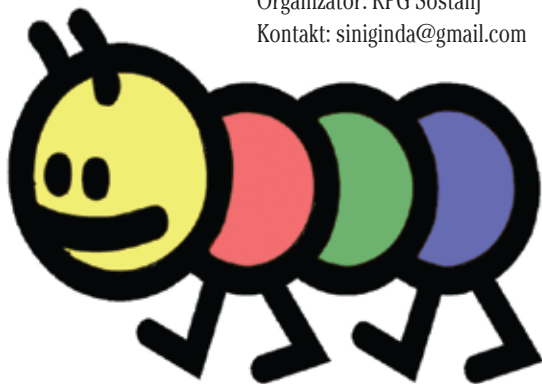
Kajuhov tabor Ribno

Cena: 145 €

Prijave do 30. 6. 2009.

Organizator: RPG Šoštanj

Kontakt: siniginda@gmail.com

**MČ Vodniški tečaj
RPG**

DOTIK

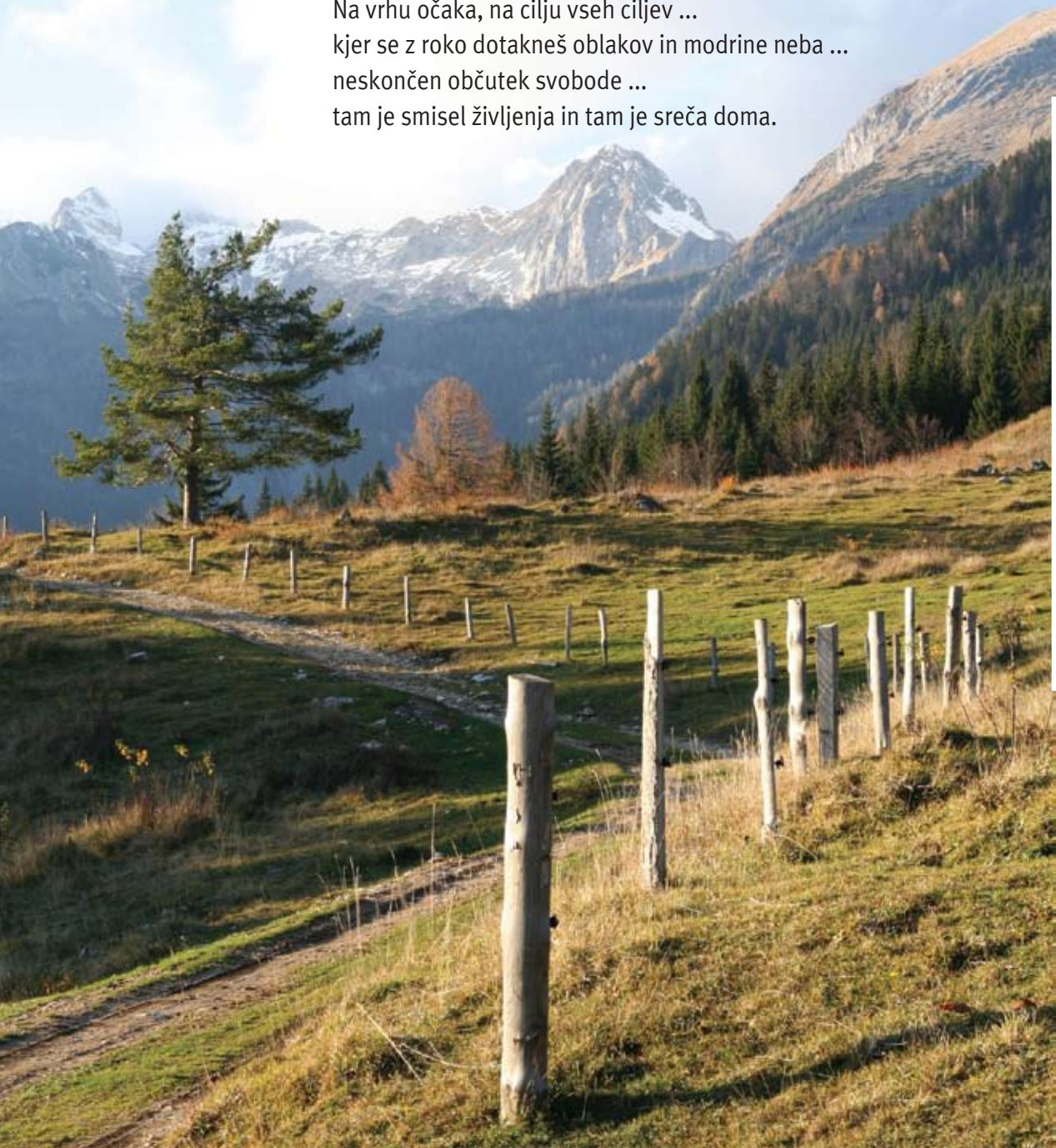

SiNi

Klic gora

Stopi v klet, odpihni prah z opreme in vzemi zalet,
čas je, da se odzoveš klicu gora in greš na izlet.
Zato ne išči razlogov, izgovorov in drugih laži,
ob svitu stopi na začetek svoje sanjske poti.
Na vrhu očaka, na cilju vseh ciljev ...
kjer se z roko dotakneš oblakov in modrine neba ...
neskončen občutek svobode ...
tam je smisel življenja in tam je sreča doma.

Panterski skok lepšega dela MZT.
Foto: SiNi

Tabornik iz plemena bosonožcev. Foto: SiNi

Foto: Muc

Navihani, nasmejani in razigrani. Foto: SiNi

zadnja plat

Pošlji fotografijo na
zadnjaplat@gmail.com

Shrljivi GOTIK. Foto: N. Z.

Kip bivšega načelnika ZTS v sežanskem mestnem parku. Foto: SiNi

**Superheroji obstajajo le v filmih.
V resničnem življenju pomagamo vojaki.**

Poklic vojaka v Slovenski vojski omogoča sodelovanje v nalogah zaščite, reševanja in pomoči. Postanite pomemben člen pri mirovnih in humanitarnih operacijah ter družbeno-odgovornem delovanju in občutite zadoščenje, ponos in osebno rast, ki jo ta vloga omogoča. Pridite v dobre vrste!

www.postanivojak.si

SLOVENSKA VOJSKA

PONOSNI NASE